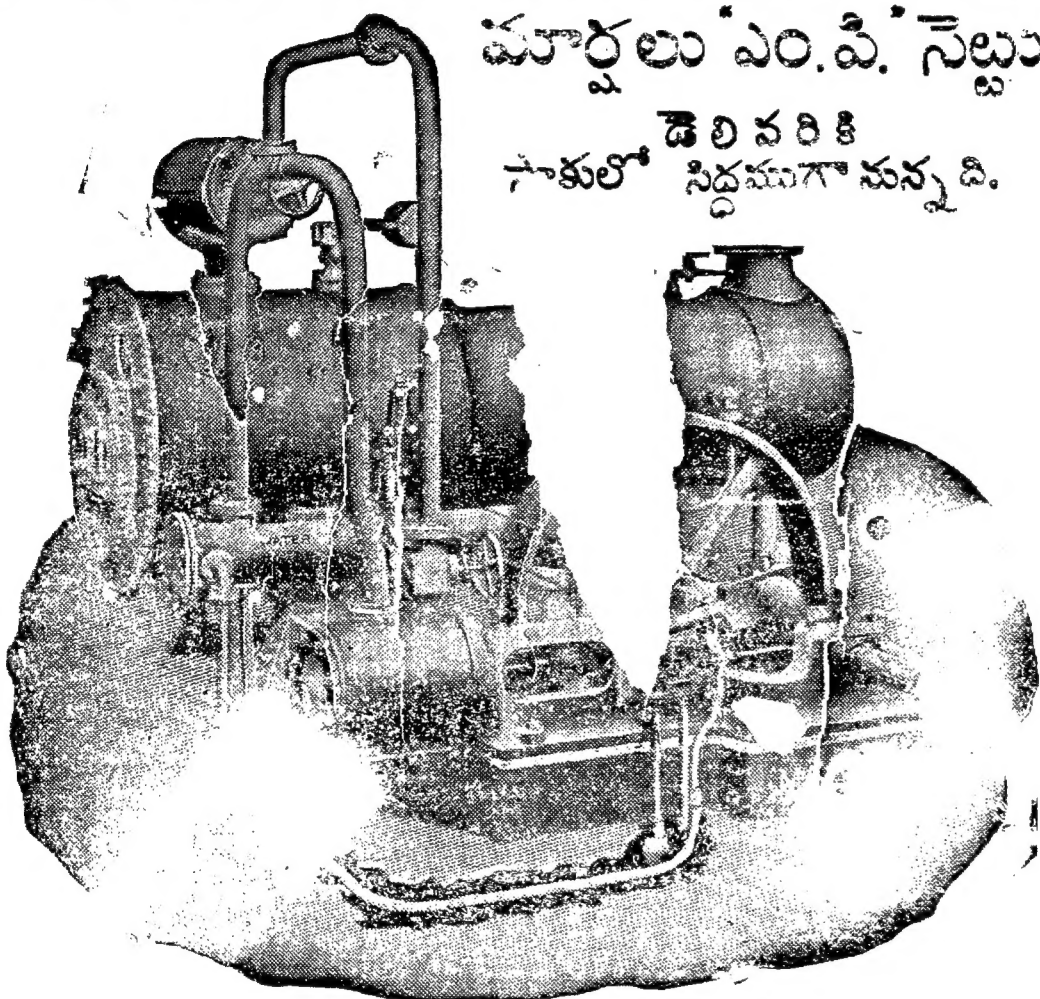

అమృతమృతక

30219 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } ఔన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరునెల 3 తేది గురువారము } No. 176.
నంపుటము. ౮ } చుక్కరివాచుసంవత్సర శాస్త్రీకమాస శుద్ధచవితి ౪. } నందిక. ౧౭౬

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డేలివరికి
సాకులో సిద్ధముగానున్నది.

బాంబాయి, ఎంబెను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైవింగు
మొదలగునాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
డేలికొని వివరణము ధరలను ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు నను, ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు. నెం. 9. నెకండు తైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర పవిధమైన నొప్పలను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అనాలు

మోహినితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరతైలము

శబ్ది 1-కి 0-6-0

వండ్లపొడి

శబ్ది 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(4) కేసు 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయ
వ్యాధి బాధపడుచుండిని. కొన్ని కేసులో ప్రాణముకూడ
విసికపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా' మెడికల్
హాలు' వారిచ్చిన స్పెషల్ అస్సాక్యుయర్ అను డిప్యూటీ ధము
ను సేవించుటచేతనే కేసు ఇప్పుడు సదిరు వ్యాధిలేక పోఖ్య
మాగా నున్నాను.

బెంగూరు
4-8-20

ఆర్. ఎన్. చెట్టి

ఇదే మంచిరమయము

నీనుకమలాల పుష్ప రాగముల కెంపుల బం
గారువగులున్ను వేల సరసముగాను వని శుద్ధ
ముగాను చొరుకును. ఒక సారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శైట్టి అందు సరస్వ
8078 217, వైశాలిబాదు - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

(వాసివ రిపాయి ఖర్చు జూడవలె అనేమీచక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామేశ్వరము" కంపెదము.
స్వీకరించుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆరింగ్ నిగహ యావ భాలయను, 26, (బాద్ల్య, మదరాసు.

స్వదేశభిమానులారా!

మంచితరుణము!

తృప్తపడుడు!

బెజవాడ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు (లిమిటెడ్) బెజవాడ

(1918 ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్ట్ ప్రకారము స్థాపించబడినది).

మూలధనము రూ 20,00,000

రూ 20 లు విలువగల 1,00,000 వాటాలుగా విభజించబడినది.

దరఖాస్తుతో రూ 5 లున్న, అలాంటి మొత్తము అయిన పిదప రూ 5 లున్న, మిగిలినది మూడవసంఖ్యల తక్కువకాని రెండు వాయిదాలలో చెల్లించవలెను.

డైరెక్టర్లు:

- (1) దివానుబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి, కాకినాడ.
- (2) రావుబహద్దరు సి. వి. యస్. నరసింహరాజు - విశాఖకట్టణము.
- (3) వసుమతి వీరభద్రస్వామి - విజయనగరం.
- (4) గూడూరి లక్ష్మణరావు - బెజవాడ.
- (5) చూడూరు సీతారామయ్య - బెజవాడ.
- (6) తమ్మన నారాయణమూర్తి - బెజవాడ.
- (7) ధూళిపాళ మురహారావు - మొగల్ రాజపురం.

(3202)

బ్యాంకర్లు:

- (1) ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా - బెజవాడ.
- (2) ఇండియన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ - మద్రాసు

ఆడిటర్లు:

జి. నరసింహం గార్లు ఎఫ్ ఏ. ఎస్. ఆర్. ఎస్. ఏ. మద్రాసు.

బెజ్జర్లు ప్రాసెక్యూటర్లు ధరఖాస్తుఫార్ములు వగైరా కావలసినవారు

మేనేజింగు ఏజంటు అండ్ డైరెక్టరు

బెజవాడ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు (లిమిటెడ్) బెజవాడ,

అని వ్రాసినచో బడయకలరు

G. Lakshmana Rao.

ఈ కంపెనీవారు బెజవాడ గు మన నూలువదుకు యంత్రములను, బట్టలను వేయు మరలను త్వరలో స్థాపించబోవుచున్నారు. వాటాదారులను నూటికి సుంకత్వరమునకు యిరువదియైదుకు తక్కువలేకుండా లాభము వచ్చుచు ప్రతిచునుజూపకు "అన్నవత్తములు" అన్నము తర్వాత వత్తము ముఖ్యవత్తము. కర్నూలు, నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలయందును, నైజాము, వరంగల్ రాష్ట్రమునందును పండెడు ప్రత్తి అతిసులభము మిల్లువద్దకు చేరును. సింగరేణి నుంచి బొగ్గు అతిచౌకగాను సులభముగాను దొరకును. నేర్పరులయిన పనివారు అనేకమంది పనిలేక యున్నారు. కూలిచవుక. ఈ కారణములచేత లాభము విశేష మని చెప్పవలసినది.

మన దేశమందు (Joint Stock Enterprise) సంఘ ద్రవ్యసహకారోద్యమము విశేషముగా లేని పాత్రువుచేత యితరదేశములతో సమానముగ వణిగిపోవుచుండు తూగ లేక అసమర్థులమై మన దేశమందు దొరుకు (raw produce) ప్రత్తి వగైరా పంట యావత్తు యిక్కడ వినియోగపరచ లేక ఎగుమతిచేయుచున్నారము. రాష్ట్రములతో వడికినంత నూలు కరుకగా యింకను నాలుగు మిల్లులకు సరిపడిన ప్రత్తి మన దేశమందు దొరకును. రాష్ట్రములతో యెంత వడికినను మన దేశములకు సరిపోయినంత నూలు వడుకకాలము. మన దేశముల ద్రవ్యముతో నిట్టి యంత్రకాలమును స్థాపించి విశేష లాభము నేల పొందరాదు? మన ముపేక్షించిన విదేశీయులు వారి ద్రవ్యముతో నిట్టి యంత్రకాలమును అతిప్రముఖముగా స్థాపించి విశేష లాభమును సంపాదించగలరు. కావున దేశభిమానులు తగు శ్రద్ధవహించి త్వరలో నీ యంత్రకాల స్థాపన జేయు భారమును వహించవలెను.

ప్రవీణులయిన డైరెక్టర్లతోను అనుభవము గల పనివాం ద్రులతోను ఈ మిల్లు వదువ నుద్దేశించబడినది.

యంత్రములు దొరకవను భయము లేదు. సామ్య సమకూడినయెడల ఆరుమాసములలో మిల్లు తయారగును.

ఈ దిసంబర ఆఖరులోగా అల్లాలు మెంటు పూర్తి కావలెను.

ఇది చూడవద్దు
చూచినచో మరువవద్దు
వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులుగారి
ఇకల్లుయెకజా
గు
కలరా ప్లేగు
వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన
ఆయుర్వేదవిద్యవేదములు
నూ కలరా, ప్లేగునుండులకు
ముఖ్యప్రాశస్త్యము
20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిలోన్, వడో మొదలగుచోట్ల అనేక వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి కాపాడుటయే
కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0
ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0
ఇకల్లుయెకజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0
క్యాబులాగు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41 ఆచారపురవీధి, జి. టి. మదరాసు.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.
గట్టి పని! వెల సరసము!!
ప్రళయమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుపకప్పతాళములు, మేలయిన ముంగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళ మాలు, మంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయ బడిన యినుకపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారగుచున్నది. (3081)
ధరఖాస్తు పంపిన ధరలు తెలుపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నియమము.
తంతి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో, "ఇండస్ట్రీస్" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మలయ చందనము
గనేరి అను పెగరోగమునకు మహారము. పథ్యములేదు. పినికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల పెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల కుసుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి రు. 2-4-0
1 చండి (మలయచందనమున కనుపానము) బెన్సు 2-0-0
1922 కేలండరు 1922
రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు, మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. రు. 1-కి 0-8-0, డబ్బు 1-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 అదాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరవారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. శ్రతియంట నుండకగినది. కొలదిప్రకారమున్నది. (1251)
గంధర్వపార్శ్వసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

పాళ్ళపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదముగు లోకాచార్యులవారి కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకారియగు దివ్యాక్షరము వేరొకటి లేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును. టిటిలో అక్షరకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు గావున అప్పుడు పుట్టిన కిక్కురు మొదలకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంక్షేమానులేక నేపించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 2 నుండి 10 కరకు తొలలములలో గాని లేక పట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అల్పము వలబద్ధము. ఇతి భర్తము భర్తము మలేరియాభర్తము కిక్కుర వాతము, దగ్గు, పడికేము వరుసుల నొప్పి ఇచ్చు హీనత ఇంపు ఎంబ్లా పేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జల్మగలిగిన కేర ఉపయోగించిన కక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేసారి కూర్చుండ ఈ నిన గునుస్తాలు వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయములు విద్యార్థులు మోపాస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను నేపించి గుణమును పొగ దు చున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి రు. 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తే 0-4-0 ఒకేసారి 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్తే 1-కి రు. 2-12-0 25 సీసాలు " " " 5-8-0
అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారామవైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
తంతి చిరునామా: పండిట్ మైసూరు.

ఫోటో సెంట్రు జారీ గెజెటు

నవంబరు 1 మంగళవారము

పబ్లిక్ కాఫీ.

సి. యస్. బ్రాకర్ బెరిగారు సెలవునుండి రాగానే కర్నూలు కలెక్టరుగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగాను నియమింపబడిరి.

యస్. డబ్ల్యు. స్టీవర్డుగారు చిత్తూరు జిల్లా చంద్రిగిరి డివిజనుకు మార్పబడిరి. ఏ. కె. లెటిగారు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగాను జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగాను నియమింపబడిరి.

గ్రెగోరీయం బాక్సుగారును, విల్లియం, ఆస్టాల్డ్ న్యూసాముగారును ఏజెన్సీ సెషన్స్ డివిజను ఆడిషనలు సెషన్స్ జడ్జిలుగా నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఫీ.

రావుసాహెబు జే. వెంకటనారాయణనాయుడుగారు రెజిస్ట్రేషన్ యినస్పెక్టరు జనరలుగా, సి. యం. ప్రియోగారు 1922 సం॥ జనవరి 1-న తేదీనుండి పింఛనుపుచ్చుకొనుటచే ఆస్థానే నియమింపబడిరి.

యం. మహమ్మదు హుస్సేను సాహెబుబహదూరుగారు స్పెక్ట్రోగారు సెలవులో యినస్పెక్టరు జెనరలుపని చూచుటకు గూడ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూకాఫీ

బాబు శివరాంధోగారు ఏజెన్సీన్యూజ్ అసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

క్రినివాసరంగస్వామి అయ్యంగారు బెల్లారి నెం III పార్టీ స్పెషలు అసిస్టెంటు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

నాయని శేషగిరిరావు నాయుడుగారు బెల్లారి స్పెషలు డ్యూటీనుండి గోదావరికృష్ణా స్పెషలు డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

వెంకటకృష్ణరావు పంతులుగారు గోదావరి కృష్ణానుండి బెల్లారి స్పెషలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

అటవీ కాఫీ

బి. యస్. రైగాల్డుగారు సెలవునుండి రాగానే గోదావరి డివిజను ఎగువభాగమునకు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. మిచ్చెలుగారు తోయరు గోదావరి డివిజనుకు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ కాఫీ

జోసెఫు జేమ్సు ఓరీలిగారు సెలవు నుండి రాగానే గోదావరి పడమర డివిజను రెండవసెక్టర్ యెగ్జిక్యూటివు యింజనీయరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వరిపాలనాకాఫీ

ములుకుట్ల అయ్యారామయ్యగారు కాకినాడ మ్యునిసిపాలిటీ 12 వ వార్డుకు కాన్సిలరుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

దివానుబహదూరు టి. కోదండరామ నాయుడుగారు హాస్పెటు మ్యునిసిపలకాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఫీ

సి. హెచ్. శేషగిరిరావుపంతులుగారు రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డువారిచే గోదావరిజిల్లా యెడ్యుకేషనుల కాన్సిలు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మిస్. మల్. ఫిలిప్సు మద్రాసు గరల్సు రేంజి అసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

మినెరేయసుప్రకటనలు

యస్. రాజగోపాల అయ్యంగారు జమ్మలమడుగు స్కూలు పాల్కు అసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

యస్. యం. యస్. బారెటుగారు గోదావరి హెడ్ వర్క్స్ డివిజనుకు అసిస్టెంటు యెగ్జిక్యూటివు యింజనీరుగ నియమింపబడిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు గంజాంజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

యం. సుబ్బయ్యగారు బెల్లారిజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ మార్పబడిరి.

కే. యం. మాధుల్లాగారు మద్రాసు జెనరలు హాస్పిటలులో జిబ్బెర్ట్ డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

జి. వి. రామమోహనుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుక్రింద పని జేయుటకు నియమింపబడిరి.

పి. కే. కోమేగారు ఏజెన్సీ డివిజను మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

భారత వ్యవహారములు

ప్రస్తుతాంధోళనము

అక్టోబరు 1 వ తేదీ న్యూ స్టేట్సును పత్రిక యిటులు వ్రాయుచున్నది.

భారత శత వివరణిని విశదపరచుట చాల దుష్టము. తంజివారలలో, మాపభావిష్టమును గూర్చియు, ఖిలాఫతుద్ద్యమమును గూర్చియు, గాంధీపక్షమువారి చాకచక్యముల గూర్చియు విషయములు దెలియుచున్నవి. కాని భారతదేశపరిస్థితు తెలుసుకొనుటకు తెలిసికొనుటకు ఆంగ్లేశ పాఠకులకు నిశ్చయ స్థితి యేమియు దెలియుటలేదు. ఒక విషయము మాత్రము ముఖ్యముగ గమనింపవలయును. కామన్వెల్థలో యిప్పటివలె నెప్పుడును భారతసభ్యులు లేకుండయుండలేదు. ఆ సభ్యులు యిదివరలో పార్లమెంటు సమావేశము కావ్వను భారత వ్యవహారముల నెప్పటి కప్పుడు దెలుపుచుండెడివారు. కర్నూలు వెడ్డిపుడ్డుగారు మాత్రము కొంచెము తప్పు యిప్పుడు సభ్యులేలేరు. భారతరాజ్యాంగమంతటి కాన్సిలులోని భారత సభ్యులైనను అధికారబాధ్యతను సంతులిత పరచుటచే ఏమియు కార్యచరణమునకు బూనుటలేదు. ప్రతివారమున వచ్చువార్తలను చేపగ మాకు తేలుచున్న విషయము, ప్రాచ్యదేశములో నిద్ర పరకపుడునులేని ఆకాంతి పెరుగుచున్న దనియే. ఈవార్త యెంత వరకు నిజమో బ్రిటిషువారి మూలముగ గాని భారతీయుల ద్వారాగాని సరియైనవిషయము దెలియుటలేదు.

మాపభావిష్టమునుగూర్చి ముందు విచారించుము. నెలక్రింద వచ్చిన ప్రభుత్వప్రకటనలబట్టి చూడ విప్లవకారులు మొదట వెల్లిన సైన్యములకు లొంగిరిని తెలియుచున్నది. విప్లవకారులు చాలమంది ప్రాణములగోల్పోయిరి. సైన్యబలము బాగుగ నుండుచే నెట్టెబరు మొదటివారములోనే విప్లవ మణచివేయుచుదని యూహించియుంటిమి. గతవారము వచ్చిన వార్తలు విపరీతముగ నున్నవి. విప్లవ కారుల భావోద్వేగము అణగ లేదని ప్రభుత్వమువారే ఒప్పుకొను చున్నారు. అప్పటినుండి వచ్చిన తంజివారలలో పోరాటము జరుగుచునే యుండెననియు, ముసల్మాను నాయకులు మలబారులో కాలి ఫాతురాజ్య నాయకు లని ప్రకటించు చుండెననియు దెలియుచున్నది. ఈవిప్లవమునుగూర్చి మొదట తంజివార్త పంపినపుడు దానికిని భారత మహమ్మదీయ కలవరమునకును సంబంధముండనటుల దెల్పుచు యేదో యింటికోపిడికి సంబంధించినదని రాజప్రతినిధిగారు తెల్పియుండిరి. పిమ్మట వచ్చిన వార్తల బట్టి చూడగా, మేమిదివరలో నూచించినటులే, కిలాఫతాంధోళనమునకు, పంటలకు సంబంధించిన కష్టములు తోడ్పడుటయు, నిరాకరణోద్యమ ప్రచారములు దిరుగుటయు దీనికి కారణమని తెలియుచున్నది. దక్షిణహిందూస్థానములో మోపగోలు ఒక్కచే మహమ్మదీయులు. వారివిషయమై ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగ నుండవలెను. మద్రాసు రాజధానిలో వారే ఆధిపత్యం ఖ్యాతులగుచు మహమ్మదీయులగుటచే, యిప్పుడు నియోగించిన మిలిటరీ సైన్యము, రెడ్డివలము నాపివేయుటకు చాలియుండవచ్చును. లేకున్న నింకను కావలసిన సైన్యముల తెప్పించియుండవచ్చును. ఇతర మహమ్మదీయులలో టర్కీతో జరిగిన సంధివరతులు తెలిసినపిదప జాగ్రహము పుట్టిస్తే మాపభావులగుడ గల్గెనని యూహింపవచ్చును.

ఇండియాప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముతో నుండిరి. మహమ్మదాలీ, షేకతాలీ, మున్నగు ఉత్తరహిందూస్థాన నాయకులనిగ్బంధముల జూడ, రీడింగుప్రభువు నాయకుల దొలగించి ఉద్యమ మపజయము గానింపజేయ ప్రయత్నించినటుల గానించుచున్నది. వేసవిలో ఉద్యమప్రచారమున, మలబారు అల్లరులనుబట్టి చూడ నిగ్బంధ మెట్లో జరిగి తీరవలయును. వానివలన మరింత వివరణి వచ్చును. నేరస్థులగు నాయకులు పెద్దవారును, రాజకీయరంగములో యితర మహమ్మదీయుల కన్న పేరెన్నికగాంచి న వారు నైయున్నారు. ఈ సందర్భమున, రాజప్రతినిధి నూతన సమస్య పరిష్కరింపవలసి యున్నదని చెప్పవలయును. భారతశతములో మహమ్మదీయ ఆకాంతి అనాదినుండియు వచ్చున్నదే. కాని, మహమ్మదీయ రాజకీయాంధోళనము యుద్ధఫలిముగవచ్చినది. రాజద్రోహులక్రింద విచారణచేయుటకు, యిండియాప్రభుత్వము

జి. యస్. శంకరయ్యగారు గోదావరిజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి. సి. వి. కృష్ణస్వామిగారు కృష్ణాజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుకు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

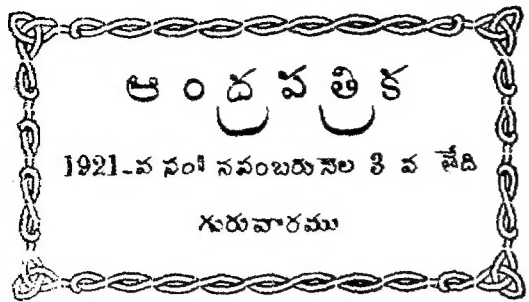
మువారికి దివంగలో సజ్జితచారములేదు. మహమ్మదాలీయు ఆయన సోదరుడను 1915 వ సంవత్సరములో నిష్పంధించబడి యుద్ధము ముగియవరకును జాగ్రత్తగ నుంచబడిరి- వారి వదలివచ్చుటకన్న ఇప్పుడువారికి ప్రజలలో మంచి గౌరవము గలదు. మహమ్మదాలీ యింగ్లీషు భాషా అమోఘముగ వ్రాయును. ప్రాచ్యదేశములో ఆయనయంతటి ఆంధోళనకారుడు కుండబోడు. షేకతాలీ, సోదరునంతటి యింగ్లీషు భాషాపరియుము లేకున్నను, మాత్ర భాషలో మంచిర కృత్యము గలవాడు. ఆయన రెండుసంవత్సరములనుండియు మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు రాజకీయోపన్యాసముల నిచ్చుచుండెను. పీరితో బాటు డాక్టరు కిరులాగారు గూడ నిష్పంధమున నున్నారు. ఆయన పంబాబులో మిగుల లాభదాయకమగు న్యాయవాదివృత్తిని వదలి యిస్లాము సేవచేయుచుండెను. ఆయన పంబాబుకలవరమప్పుడు నిష్పంధింపబడినవారిలో ముఖ్యుడు.

అట్టి ఆలీసోదరులును, వారిసహచరులును, దౌర్జన్యవిరహిత అసహాయోద్యమములో కిలాఫతుద్ద్యమము నెట్లు జరిచేర్చి రాయని ఆంగ్లేయునకు క్లిష్టసమస్యగ నున్నది. ప్రస్తుతవిషయముల బట్టి గాంధీహిమ్మారము యెంతవరకు కొనసాగినో చెప్పటకుకూడవీలులేదు. అదికాల్పిచ్చు వలె దేశమంతటను వ్యాపించుచున్నదని ఆయనశిష్యులు ప్రపంచమునకు చాటుచుందురు గాంధీమాత్రము అట్లు బడాయి కొట్టుకొనడు. ఆయన యెప్పుడును దీదారపులు అరచుచుండును. అసహాయోద్యమము లెంగాలులో న్యూలు, కాలిజిల్లాలో మాత్రమే పనిజేసెనని తెలియుట కొంత యంశంతో మము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు వైసుభాస్కరులగారు విద్యార్థులసంఖ్య పాఠశాలలో 23 వంతులును కాలేజీలో 27 వంతులును తగ్గిరనియు దానికి కారణము అసహాయోద్యమమనియు దెల్పుచున్నారు. ఇది నిజముగ తీవ్రముగ ఆలోచించవలసిన విషయమే. పరిపాలనావిధానమువై విరోధభావ ముండుటవలన పాఠశాలల బహిష్కరించుట యొక్కడను చూడలేదు. హిందువుడేయగు వైసుభాస్కరులగారు యీ యుద్ధమమునలన విద్యకు భంగము గల్గెనని చెప్పుచున్నారు.

పరిపాలనా విధానమును భంగపరచియు ఆర్థిక నిర్మాణమును కఠినపరచియు గాంధీ చేయవద్దమిందినదేమి? అసహాయోద్యమము శూన్యవాదమనిపించుకొనును. టాగూరు చెప్పినటుల ఉద్యమము విజయము గాంచినేని భారతదేశము ప్రపంచముతో సంబంధము లేనికారాగారమగును. గాంధీయు, రాజప్రతినిధియు ఒకరినొకరు తెలిసికొనిరి మాడు మానుములక్రింద తెలుపబడెను. అందుకు ఫలితమేమియు కనుపడుటలేదు. అసలేమెయ్యన్నచో ముందు రావచ్చును. ఏలననగా కఠినకాసన విచారణా సంఘములవారి సలహాలను, రాజప్రతినిధి యంగీకరించెను. అందు రౌలుట్లము రద్దుచేయుట గూడగలదు. దాని నెప్పుడును అమలులో నెట్టుకున్న దానివలననే ప్రస్తుత ఆంధోళనము సంప్రాప్తమయ్యెననవచ్చును. మహాత్ముని సజ్జితవర్తనను గౌరవించియే రీడింగు ప్రభువు కఠినకాసనముల రద్దుచేయుట కంగీకరించెనని సిద్ధాంతిభావులు దెల్పుచున్నారు. దీనికాయన ఒప్పుకొనడమింకనుము. రాజప్రతినిధి తన సమాలోచకులు జెప్పినటుల అసహాయోద్యమ స్థాపకుని, వాని మహమ్మదీయ సోదరులకువలె గౌరవించునా?

విద్యముగ తియరుచేయుటకైన కాత్రియ బొంబములు. చంద ఆయుర్వేద ఫార్మసీగా దొరకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హరిస్ రోడ్, మాంటురోడ్ - మదరాసు.

ప్రతిపంధుడును చదువదగిన గ్రంథములు (1) ఆంగ్లేయసామ్రాజ్యచరిత్ర, మొ:- ప్రపంచములో పాతకభాగమును ఆంగ్లేయులు నెట్లు సంపాదించిరో తెలుపుగ్రంథము రూ॥ 1-1-0. (8207) (2) అర్థశాస్త్రము:- నవ దేశమున దర్శితరాధ అధికముగ నుండుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వవృత్తి యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ॥ 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు లుండవు. వలయువారు గ్రంథకర్త యగు మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చరిత్రోపన్యాసకులు, మహారాజాగారి కాలేజీ, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

ఐర్లండు : యూనియనిస్టులు

ఐర్లండు ప్రతినిధులతో లాయడుజార్జి గారు రాయబారము జరుపుట దోసయిన ప్రతిపాదించుచు కొందరు యూనియనిస్టులు కామన్సునభి కొక తీర్మానము సంపాదించి, మొన్నటి దినమునందడి చర్చకు వచ్చెను. ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యమును స్థాపించిన సిన్ ఫీరు కమ్యూవారితో రాయబారము నలుపుట యనభ్యుపని, యూనియనిస్టుల యుద్దేశము. మే మిదివరకు చెలిపినట్లు, ఐర్లండు సమస్య పరిష్కరింప బ్రయత్నించినపుడెల్ల యూనియనిస్టు లడ్డు తగులుచు, ప్రభుత్వ ప్రయత్నములకు విఘ్నము గలిగించుచుండిరి. ఈ మారు గూడ మరల నట్టి ప్రయత్నమునకు బూనిరి. ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించిన గ్రెట్టను గారు, ఐర్లండు సమస్య విషయమై ప్రభుత్వద్వారా మెటుల మారెనో తెలుపుచు, ప్రభుత్వమువారు తుదకు హంతకులకు లొంగిపోయిరిని విలపించెను. హంతకు లనిన, సిన్ ఫీరు లని వీరి యుద్దేశము. బ్రిటీషు దేశమున కిట్టి యవమాన మిదివర కెన్నడును కలుగ లేదట. న్యాయ, క్రమములకు భంగము కలుగుచున్న దనియు, ప్రభుత్వమువారు ఏమి నిలువబెట్టనియెడల, ఐర్లండునందే గాక, ప్రపంచ మందంతటను బ్రిటీషువారి కనరము వాటిల్లుననియు, ఇండియా ఈజుప్టుదేశములలో గూడ ఇట్టి స్థితి యారంభమయ్యెననియు, ఏమి హెచ్చరిక జేసిరి. న్యాయము, శాంతి, క్రమము లను పేర్లతో స్వాతంత్ర్యము నడ్డగించుటకు, యూనియనిస్టు లిదివరకు చెలిపెడి మామూలు వాదమునే ఏమి మరల ప్రతిపాదించిరి సర్ మైకేలు ఓర్వయరు, సిడన్ హం ప్రభువుగార్లు ఇట్టి వాదమునే ఆధారముగ నైకొని హైందవప్రజాశయనిరోధము నిమిత్తము ప్రయత్నము నలుపుచున్నారట. గ్రెట్టనుగారి వాద మందుచే నూతన మగునది కాదు. అభివృద్ధి నడ్డగించెడివా రిట్టి వాదమునే జేయుచుండురు. స్వాతంత్ర్యభావని ముందర, ఇట్టి యడ్డగింపులు దొలగిపోక తప్పవు. అంధకారము పటాంశ లగుచు పరాధీనత మరల తలపెత్తనేరదు.

స్వాతంత్ర్యప్రియు లిట్టి దుర్వాదమును సహించుట చాలదు. లేకుండా ప్రతినిధి యగు హెడ్డనునను గాన, యూనియనిస్టులు తలపెట్టిన దున్నయిత్తుమును ఖండించిరి. లాయడుజార్జిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించిరి. కామన్సునభివార ఐర్లండుతో సంధి జేసికొనుట కిష్టపడక బోయినచో, సార్వభౌమునియొద్దకు బోయి తమ పదవిని వదలివైచెద మని, లాయడుజార్జి గారు చెప్పవలసి వచ్చెను. ప్రపంచమంతయు, స్వాతంత్ర్య నివాదభరితమై యుప్పురుచున్నది. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణకు కింకణము గట్టుకొని నటుల, యుద్ధసమయమునందు ఆంగ్ల దేశము వెల్లడించెను. ప్రపంచముసంగతి యటుండ తన సామ్రాజ్యమునందు పరాధీనత ననుభవించి, స్వాతంత్ర్యముకొరకు పరితపించుచున్న దేశముల కయినను, స్వేచ్ఛ నొసగ నవసరము లేదా?

ఐర్లండు దేశ సమస్యను పరిష్కరింపనిది, పాశ్చాత్య ప్రపంచమునందయినను ఆంగ్ల దేశము తలపెట్టి తిరుగుటకు వీలుండదు. వాషింగ్టను సమావేశ మునందు ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనకాలదు. ఇంతియ గాక, ఐర్లండు దేశస్థితి మిగుల విషమముగనున్నది. సిన్ ఫీరులు ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును సాగించుచు న్నారు. వారి నడగదొక్కుటకు ఎంతకాలమునుండియో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నై నికులను వారిపైకివచ్చుచున్నారు. కాని, నై నికబలమువలన ఐర్లండు దేశస్థితిని చక్క బెట్ట వీలులేదని, ఇదివరకు వ్యక్తమయ్యెను పలువిధప్రయత్నములు విఫలము లయిన పిమ్మట, లాయడు జార్జిగారు సామన్యమార్గమునకు గడంగి, సమాధానమునకు బూనిరి. చాల వీలులేని అవసరము గలిగిన దప్పు, నై నికులను మరల జేర్చి దేశముపై నెక్కుడు వ్యయభారమును మోపుట భావ్యము గాదని, లాయడుజార్జిగారు కామన్సునభిలో చెలిపిరి. బలవన్మార్గములవలన ప్రయోజనము లేదనియు, ఐర్లండు ఇంగ్లండు దేశములకు సఖ్యము గుడిరిన గాని శాంతి స్థాపనగలుగ దనియు, లాయడు జార్జిగారు గ్రహించిరి.

పలువిధము లగు అనుభవములు తలస్థించిన పిమ్మట, లాయడుజార్జిగారి మార్గమును గ్రహించి పనిజేయుచుండ, యూనియనిస్టులు చేరి వ్యవహార మునంతను మొదటికి దెచ్చిరేనీ, వారు ముందుగ రాజీనామా నిచ్చి తమయభిప్రాయమును తెలుపవలయునని దేశీయుల నడుగుబడప్పుగత్యంతరమింకొ కటి యుండబోదు. ప్రస్తుత సమయమున సమాధాన ము గుడురనిచో, ఎట్టి ముక్కు వాటిల్లునో లాయడు జార్జిగారికి తెలియును. స్వాతంత్ర్యప్రతికూల పక్షమువారిని సంతోష పెట్టుటకు గాని, ప్రతిష్ఠను నిర్వహించుకొనుటకు గాని లాయడు జార్జి గారి సమయమున వెనుకంజ వైచుచోమాత్రము, ఇంపు సమస్యపరిష్కారము వారిచేతనండి బారిపోవును. సామ్రాజ్యమును బలహీనపరచెడి సాక ర్యములను సిన్ ఫీరు ప్రతినిధులు గోరుచో, సామ్రాజ్య సంరక్షణకొరకు ఎట్టి యుపద్రవము నయినను నెదుర్కొనుటకు తాము వెనుదీయమని లాయడు జార్జిగారు చెలిపిరి గాని, లాయడుజార్జిగారు విశాల దృష్టితో మెలగుచో నట్టి యుపద్రవమున కవ కాశ ముండబోదు. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును మూలాధారముగ నైకొని, లాయడుజార్జిగారు సూటిగ ముందుకు నడుచుచో, ఎట్టి విఘ్నములు గలుగజాలవు. మూల సూత్రమును ఆధారముగ నైకొనక, తాత్కాలిక ప్రయోజన ముద్దేశించి పని చేయుచో, ఈ సమస్య సులభముగ పరిష్కారము గానేరదు. పిమ్మట పశ్చాత్తాపము జెంది లాభ ము లేదు. ఆంగ్ల దేశముతిరుగబడినవారితో సంధి జేసికొనుట కిది ప్రథమపర్యాయము గాదని, లాయడుజార్జిగారు కామన్సు సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేసిరి. ఇంతకుమున్ను, డక్షిణాఫ్రికాలో బోయర్లతో యుద్ధము సలిపి, ఆంగ్ల దేశము తుదకు వారితో సమాధానము జేసికొని, అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము నెసరియుండెను. అట్టితరి, ఐర్లండుతో రాయబారము నలుపుట న్యూనత గ నెంచనక్కరలేదు.

సిన్ ఫీరు ప్రతినిధులు దప్పు ఐర్లండులో రాయబారమునలుపుట కింకొకరు లేరని, లాయడుజార్జి గారు స్పష్టపరచిరి. ఐర్లండునందు సిన్ ఫీరుపక్షము దప్పు వేరొక పక్షమునకు ప్రాబల్యము లేనపుడు, ప్రభుత్వమువారు వారితో సమాధానము గుడుర్చుకొనక తప్పదు-విరుద్ధ సమస్యపరిష్కార మాలస్య మయిన కొలదియు, జాతీయవాదపక్ష మంతరించి,

సిన్ ఫీరుపక్షమే ఐర్లండుదేశమున ప్రబలమయ్యెను. ఇంకను ఆలస్య మగునని, సమాధానమున కవ కాశము లేప్పిపోవును. మూల పట్టింపుల కిది తరుణము గాదు. ప్రస్తుత విషమస్థితిని, కామన్సు సభవారు గుర్తించగలిగిరి. యూనియనిస్టుల తీర్మానమును తిరస్కరించిరి. తీర్మానమును పంపినవారు మాత్రమే, దాని కనుకూలముగ ప్రాటు నిచ్చి నటుల తోచుచున్నది. యూనియనిస్టుల తీర్మాన మునకు అనుకూలురు 43 గురు. ప్రతికూలురు 439 మంది. యూనియనిస్టుల తీర్మాన ము నకు ప్రతికూలు రధికముగ నున్నను, కామన్సుసభ్యులు తమ పట్టుదలనికమీద కార్యయావమున గనుపరుపవలసియుండును. ఐర్లండు సమస్య పరిష్కారము గామిండ, ముక్కుచు యవాంతరము లనేకములు గలుగవచ్చును. మూలపట్టింపులు ప్రబలమై వ్యవహారమును చెడగొట్టవచ్చును. తాత్కాలిక ప్రయోజనములకొరకు, వివాదము బెరుగవచ్చును. ఇట్టి స్థితిలో స్వయంనిర్ణయసూత్ర మును చుక్కానితో ఐర్లండును గమ్యస్థానము జేర్చ వీలగును. ఇండియా వ్యవహారమును గూడ స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి, పరిష్కరించుట సులభసాధ్యము. కామన్సుసభపై నిపుడు ప్రచండ బాధ్యత నిలిచియున్నది. సామ్రాజ్యసాధాగ్యము వారిహస్తములలో నున్నది. దానిని సంరక్షింప దలచినచో స్వయం నిర్ణయసూత్రము ననుసరించి పరాధీనదేశములకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించవలెను. కామన్సుసభవారి కార్యమును నిర్వహించెదరా? లాయడుజార్జిగారిందులకు బూని, సామ్రాజ్య గౌరవమును నిలువబెట్టుకలరా?

మతస్వాతంత్ర్యము

విక్టోరియా మహారాణి గారి ప్రకటనమును భారతీయులు కొంతకాలము క్రిందటివరకు, స్వాతంత్ర్యరక్షణకరముగ భావించుచుండిరి. ఆంగ్ల దేశములో మాగ్నాకార్టా నేటుల గౌరవించుచుండిరి, ఈ ప్రకటనమును వారలుల గౌరవించు చుండిరి. జన్మస్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకు దాని నాధారముగ నైకొనిరి. రాజకీయసమస్యమునందేమి, మతస్వాతంత్ర్యమునందేమి, విక్టోరియా రాణి గారి ప్రకటనమును అభయ ప్రదాన మని తలంచుటచేతనే, సిపాయికలహమునకు పిమ్మట ప్రజలలో శాంతి గలిగెను. కార్యాచరణయందు, అధికారవర్గమువారి ప్రకటనము నెంతగ భంగపరచినను, ప్రజలకు దీనిపై విశ్వాసము దొలగిపోలేదు. అది ఎన్నటి కయినను పూర్ణముగ నాచరణలోనికి వచ్చునని వారు ఆశిపడుచుండిరి. ఈ ప్రకటనమును గూర్చి సంతకు చిత వ్యాఖ్యానము గావించినవారిలో కర్జను ప్రభువు ముఖ్యులు ప్రకటనము నందలి వాగ్దానములు, వీలగునంతవరకు మాత్రమే చెల్లునని వారు చెలుపగనే, దేశమునందత్యంతముగు నవంతృప్తి జనించెను. ప్రజలవిశ్వాసము చలించజూచ్చెను. దేశవ్యవహారములు గూడ ప్రజలలో బెరిగిన యవిశ్వాసమున కనుకూలముగ నుండుటచే, అశాంతి వృద్ధి గాజూచ్చెను. కరాచీ విచారణలో న్యాయాధిపతిగ నున్న ఎల్ఫిన్ స్ట్రెను గారు జ్యూరీ సభ్యులకు కేసును విన్నవించుటలో, మత స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటనమును ఆర్థవిహీనము గావించిరి. ఈ ప్రకటనము దేశన్యాయమున కడ్డు పడదని, న్యాయాధిపతి జెప్పెను. రాణిగారి ప్రకటనమునకును "లా"కును భేదము గలుగు నెడల,

“లా”నే తాము అనుసరింపవలయునుగాని ప్రకటనమును గాదని, న్యాయాధిపతి స్పష్టపరిచెను.

రాణిగారి ప్రకటనము మతస్వాతంత్ర్యము నొసగుచున్నది. ఇందుకు భిన్నముగ శాసనము జేయుట, ధర్మవిరుద్ధమని ఎంచవలయును. అట్టి శాసనమును అమలులోనికి దెచ్చుట న్యాయము గాదని, ప్రజలు భావించుట సహజము. లేనియెడల, జన్మస్వాతంత్ర్యముల నరికట్టుట కెట్టి శాసనములను నిశను కావించవచ్చును. మతస్వాతంత్ర్యమును ప్రజలు ప్రధానముగ భావించుచున్నారు. భారతీయులజీవితము మతబద్ధమయినది. మతముతో నది పెనవైచికొని యున్నది. పాశ్చాత్యదేశములందువలె మతమును అంగీని ఇవ్వము వచ్చినపుడు విడిచిపెట్టుటకు వీలుండదు. మహమ్మదీయులలో జనించి న భావతీవ్రతను గ్రహించుటకు, ప్రాచ్యఖండమున మతమునకును జీవితమునకును గల సంబంధమును గ్రహించుట యుక్తము. దానిని గ్రహించక, కిలాఫాత్ సమస్యను కరికించినచో, మహమ్మదీయదృక్పథమును కనుగొన వీలుండదు. కరాచీ విచారణ గురించి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, న్యూయిండియా పత్రిక సయితము జీవితమున మతమునకు గల ప్రాధాన్యమును గ్రహించ కుండెను. మలివిశ్వాసమునకును ఈ కేసునకును సంబంధము లేదని, న్యాయాధిపతి తెలిపెను. జ్యూరులు గూడ మత విశ్వాసములను తామలోచనకు దీసికొని రాలేదని తెలిపిరి. ఇట్టి స్థితిలో కరాచీ విచారణలో న్యాయము గలుగకబోవుటలో వింత యుండదు. కిలాఫాత్ నాయకులు పైనికులను మరలించినట్లు గాని, అందుకొరకు కుట్ర నలిపినట్లు గాని, ప్రాసిక్యూషన్ పక్షము ఋజువుచేయలేకబోవుటచే 131వ సెక్షనుక్రింద గాని, 120 సెక్షనుక్రింద గాని నేరము నిలువకబోయెను. ఇక సిండికటులు చేసిన నేర మేమి? 505 సెక్షనుక్రింద పైని కుటుల తమ ధర్మమును నెరవేర్చ కుండుటకు ప్రోద్బల పరిచెడి ప్రతిపాదనమును వీరు గావించినట్లు ఎంచి శిక్షించిరి.

కిలాఫాత్ సమావేశములో గావించిన తీర్మానముగూర్చి మచ్చటించుట, నేరముగ తలంపబడెను. ఆ తీర్మానమునందు, మహమ్మదీయమతధర్మము ప్రతిపాదించబడెను. మహమ్మదీయమతవిశ్రగంధ మేమి దెలుపుచున్నదో దెలుపబడెను. శాస్త్రాభిప్రాయమును స్వీకరించుట, పీనుగుకొడ్డుక్రింద దోషమని ఎంచుచో, మత స్వాతంత్ర్యమునకు రక్షణ యుండదు. పీనుగుకొడ్డు శైక్షకులను, మత స్వాతంత్ర్యమును రక్షించెడి ప్రకటనలకు లోబడి యే, వ్యాఖ్యానము జేయుట భావ్యము. లేనియెడల, నూతనసంస్కరణములను వాని గమ్యస్థానమును సయితము పీనుగుకొడ్డు శైక్షకులక్రిందకు దీసికొని రావచ్చును. రాజద్రోహమునకు సంబంధించిన శైక్షకులక్రిందకు, హైందవశాసనసభలో స్వీకరించిన గూర్చి యిటీవల నిచ్చిన యువ న్యాయములను సయితము దీసికొని రావచ్చును. సార్వభౌముల ప్రకటనలకు విరుద్ధముగ, శాసనముల కర్థము జేయుట అవర్థదాయకము. తమ మతవిశ్వాసముల కుపద్రవము వాటిలేవని, మహమ్మదీయులు వెలగొందుచున్న నీ సమయమున, కరాచీ విచారణలో న్యాయాధిపతి తెలిపిన యంశములును, నాయకులపై విధించినశిక్షలును, ఆ సంఘమును మరింత అశాంతిభూయిష్టముగా విం చుటకు మాత్రము తోడ్పడును. ఆలీసోదరుల నిర్బంధముల సందర్భమున బొబాయి ప్రభుత్వమున భారతీయ సభ్యులు

భిన్నాభిప్రాయము లయినన, నాశ్చర్యపడ నవసరముండదు. కరాచీవిచారణఫలితము ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమునకు శారవద్రవముగ లేదు. దేశములో నశాంతిని పోగొట్టుటకు గాని, కిలాఫాత్ సమస్యను సామ్యముగ కరిష్కరించుటకు గాని అనుకూలించదు. మితవాదకృత్రిక యగు లీడరు సయితము, రాజకీయకలిసితు లిందువలన చక్కబడవనియు, ప్రాసిక్యూషన్ ను నెలకొల్పుటవిషయమై తనకు గల సందేహము వెనుకనే తెలుపబడె ననియు, వ్రాసెను. కరాచీ విచారణఫలితము జూచి యయినను, ఇండియా ప్రభుత్వమువా రీశిక్షలను రద్దుజేసి, మతస్వాతంత్ర్యము విషయమై ప్రజలలో మరల విశ్వాసమును నెలకొల్పి, కిలాఫాత్ స్వరాజ్యసమస్యలు త్వరలో కరిష్కార మగుటకు పాటుబడుట భావ్యముగ నుండును. వారందుకు గడంగినను లేకున్నన, ధర్మకథమునంగు దేశమెక్కుడుత్యాగముతో కృషిసలిపి, స్వరాజ్య సిద్ధిని త్వరలో బడయు ననుటకు సందియముండదు.

దిద్దుబాటు

నిన్నటి పత్రికలో ప్రధానసంపాదకీయవ్యాసమునందు మొదటి కాలములో, మొదటి పార్తాయందు చివరనుండి అయిదవ పంక్తిలో “117-వ సెక్షనుక్రింద సిపాయిలను తిరుగదీయుటకును” అని పొరబాటున వ్రాయబడెను. అందుకు బదులుగ “117 సెక్షనుక్రింద కుదుగురకన్న నెక్కుడుమంది చేసెడి నేరమునకు ప్రేరేణజేయుటకును” అను దిద్దుబాటుండవలె నని చదువరులు గ్రహించ ప్రార్థితులు.

స్థానిక వార్తలు

ప్రచురణ సంఘము:—దివాక్ బహదూరు మోచర్లరామచంద్రరావు పంతులుగారు మద్రాసు ప్రచురణ సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కిలాఫాత్ నాశకుని నిర్బంధము:—నడరాసు రాజధాని కిలాఫాత్సంఘ కార్యదర్శియగు అబ్దులు మజీదు షరారుగానిని నిన్న సాయంత్రము 7 గంటలకు ఆరెస్టు చేసి తంజావూరుకు తీసికొనివెళ్లి రని తెలియుచున్నది.

దత్తమండల టౌనుము:—బర్నోరి జిల్లా ఆలూరు తాలూకాలోని సీకల్, కొకళరి గ్రామములలో టౌనునివారణ సహాయము చేయుటకు నిర్ణయించినాము. గె. ఎ. రోజులలో పనిని ప్రారంభించెదరు. అనంతపురం జిల్లాలోని ప్రదేశములలో రెండు మాడు రోజులలో పనిని ప్రారంభించురు. కర్నూలు జిల్లాలో పనిని ఇదివరకే ప్రారంభించినారు. నాగలానరంలో కాక, మార్కాపురములో గూడ యీ టౌనునివారణ సహాయము చేయవలయున్నది—గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ.

పోస్టల్ ప్రకటనము:—మద్రాసునుండి నవంబరు 4 తేదీముదలు ప్రత్యేకవాణమున రంగూనుకు ఉదయం 10 గంటల కొక స్టీరురు బయలుదేరుచుండును.

రిజిస్ట్రారుని ఉత్తరములు మద్రాసు నగరలో పోస్టాఫీసులో ప్రతిభక్తవాదం ఉదయం 8 గంటలవరకును రిజిస్ట్రారు వుత్తరములు గాని పాఠ్యములుగాని గురువారం సాయంత్రం 4 గంటలవరకును తీసికొనవలెను. నవోత్పాదనలో కాలగర్వయ మెంతవరకొకకన్నడ విచారించిన తెలియవలదు.

బస్ బీచ్ సభ:—నవంబరు 4 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు డ్రస్టి కేసు బీచ్ వద్ద మద్రాసు ముగల్తాల సభ జమైతాల్ ఆఫ్ డాక్టర్ యాజమాన్యమున జరుగును. అప్పుడు కరాచీ విచారణలో జూడిషియలు కమిషనరు గారు ముగల్తాలల మతభావములను నొప్పించి చేసిన ప్లేటుమెంటుల సభిక్షేపించు తీర్మానములు జరుగును

ఇతర పట్టణములలోని కిలాఫాత్ సంఘములవారు గూడ నట్లే సభల జేయవలెనని కిలాఫాత్ జమైతాల్ ఆఫ్ డాక్టర్ సెటెలు గారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

గత మంగళవారమునాడు రాజప్రతినిధిగారు యం. ఎ. జిన్నాగారితో సంభాషించిరి.

వేల్పు యువరాజుగారు కలకత్తాకు వెళ్లునపు డతనికి ప్రాచ్యదేశముల వింతలు, నాట్యములు మున్నగునవి జూపుటకు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి.

చాటు కార్తీక శుకర వత్రిక గారు స్థానికమును మాడుభాగములుగ జేసి అందు శ్రోతృపత్రికా కార్యాలయమునున్న దినపత్రికనున్న, మొదటి భాగమును చిటగాంగు కార్తెసు కమిటీ కిచ్చివేసియు, స్వగ్రామములో కొన్ని భూములనున్న పడ్డబుచ్చునున్న రెండవభాగమును దేవతారాధనకై ఇచ్చివేసిరి యు, పాధర్ భూలాపట్టణములలోనియున్న శ్రోతకార్యాలయమునకు పడమ నున్న భూములనున్న శ్రోతవారప్రతిక నున్న తనకొడుకుల కిచ్చిరనియు చిటగాంగు కార్తెసు కమిటీ సెక్రటరీ యగు ప్ర స న్ న కు మా ర సే ను గా రు మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

యువరాజుగారి ఉపన్యాసములు

ధిల్లీ, నవంబరు 1:—వేల్పు యువరాజుగారు భారతదేశము చేరిన పిమ్మట, వివిధస్థలములందు చేయు ప్రసంగములను ఆలస్యము లేకుండ వార్తాపత్రికలకు జేర్చుటకును, ప్రజలనేకులకు పంచిపెట్టుటకును తండ్రి, తంజాలు శాఖవారు యేర్పాట్లు చేసిరి. రాజప్రతినిధియొక్క ఉపన్యాసము లిప్పుడే వార్తాపత్రికలకు జేరుటలేదా, అది నవంబరు 10 వ తేదీ లాగా వేల్పు యువరాజుగారి ఉపన్యాసములను బంపగలరును, డై రెక్టరు, సెంట్రల్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇన్ఫర్ మేషన్, ధిల్లీ అను చిరునామాకు వ్రాయవలయును; తంతవార్తలను లేక్షణమే బంపవలయునని నవంబరు 10 వ తేదీ లాపుగా, స్థానిక పోస్టుమాపురు జనరలు గారితో సెర్పాట్టు చేసికొనవలయును.

పాట్నా వార్తలు

పాట్నా, నవంబరు 2:—పాట్నాలో ఒకసేతిప్రదర్శనము జరుగను. గట్టి అందుగల ఉత్సవమైన ధోవతని సేయు నతనికి బొంబాయి సెన్సార్ కింమెని ఆధికారి ఇ. వి. సెన్సార్ గారిక ఒంగారు పత్రికమును బహుమానముగా నిచ్చును. టన్నూరులో సేయుచు మంచి ఒట్టు “సిన్సాప్రభృతి బంగారు పతకము” బహుమానముగా నియ్యబడును.

రాష్ట్రమునందు అన్ని స్థానక సంఘములందును, పురపాలక సంఘములందును ప్రభుత్వమువారు నిమ్మకాతులకు ప్రత్యేక ప్రతినిధులను నియమించ వల యనని గతేశ దత్తసింగుగారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసులో నొక తీర్మానము నుపపాదించ నుద్దేశించుచున్నారు.

బర్నా సంస్కరణములు

రంగూన్, నవంబరు 1:—బర్నా సంస్కరణముల కమిటీ అధ్యక్షుడు గె. వైలుగారు ఈదినము రంగూన్ పట్టణమును కైరి. శుక్రవారమునాడు సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారు తమచారణను ప్రారంభించురు. బర్నా ప్రభుత్వకార్యదర్శి ప్రప్రసిద్ధమున సాత్యమిచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఈ విచారణసంఘమువారికి పంపిన రెండు లేఖలు వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినవి వీలైనంతవరకు చాలమంది ప్రజలకు నియోజకాధికారులు నియ్యవలయును. ప్రజలు స్వయముగ వోట్ల నియ్యవలయును. కాంగ్రెసులో 100 క 80 క వైగా సభ్యులు ఎన్నుకొనబడవలయును. అని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు వారలేఖలు సూచించుచున్నవి. బర్నా జైళ్లలనాయకులయొక్క విచారణసంఘము ఎదుట సాత్యమిచ్చుగూడ దని ఎలమిచున్నారు. భారతీయులు తమకు సాంఘికప్రాతినిధ్యము నియ్యవలయునని గొరుచున్నారు గాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు విరోపియనులు, అంగ్లోహైందవులకుమాత్రమే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునిచ్చిరి. అబ్దుసంఖ్యాకులుగా నుండు సంఘముల ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారే నియమించుదురు.

అనంతపురం నుండల కార్తెసుప్రచారము:—ఇదివరలో ఆంధ్రపత్రికలో పయించిన లెక్కగాక ఇటీవల మేడాపురం వెద్దెమొగలాయిపల్లె గుండువారిపల్లె శెట్టిపల్లె మొలముద్రము కెసాపురము కొడవగూనిపల్లె తొగరుంటు గుంతపల్లె వర వాయనల్లి బసంపల్లి వెలుమర్తి గుంతకులు ఈ గ్రామాలలో 18 గ్రామసంఘములు స్థాపింపబడినవి. నేటివరకు మొత్తమున 216 సంఘములు స్థాపింప బడినవి. సభ్యులు 6508, రాటుములు 10015 మాత్రము. అ. వేరనార్యకవి నుండల సంఘాధ్యక్షుడు

భారత స్వపరిపాలనము

(-0-)

సామ్రాజ్య శాసనసభలో సంపూర్ణ చర్చ

సర్ విలియం విన్సెంటుగారి సమాధానము

VIII

భారత ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ (ప్రధాన కార్యదర్శి) గారి సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రభుత్వ పత్రమున సమాధాన మొసంగుచు నిటుల యుపన్యసించిరి:

అయ్యా, మన శాసనసభలో ప్రస్తుతము చర్చకొరకు ప్రవేశ పెట్టబడిన తీర్మానములను, మాచనలను స్పష్టముగ నివేదించిన బాగునందేడిదని నేను తలంచుచున్నాను. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణముగ 1921 లో నొసగుటయు, అప్పుడే భారత ప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వవిధానమును ప్రవేశ పెట్టుటయు, 1920 లో భారత ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగ బాధ్యతాయుతముగ చేయుటయు, అసలంతిర్మానముయొక్క యుద్దేశ్యముగ నున్నది. భారత ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగ బాధ్యతాయుతముగ 1927 లో చేయవలసి న ద ని శ్రేష్ఠ గిరి అయ్య రు గారు కోరిరి. ఈ ముఖ్య తీర్మానము నకడనే సవరణలు గలవు. వానిలో ముఖ్యమైనవి రెండు గలవు. రాష్ట్రీయలకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును వెంటనే యొగిటుకును, భారత ప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వవిధానమును వెంటనే నెలకొల్పుటకును ఒకయుపగంఢమును నియోజించవలెనని యొక సవరణ కొరచుచున్నది. ఒకటి రెండు శాఖలలో తప్ప అధికారమునంతయు శాసనసభకప్పగించవలెనని కోరికగనన్బడి. సైనిక శాఖనుగూడ యీ సభవారి యధికారము క్రిందకు తేవలె నని డాక్టరు గవరు గారి సవరణ కొరచుచున్నది. ఇది ముఖ్యముగ నాలోచింపదగిన విషయము. భారత ప్రభుత్వ చట్టమునందులోనికి వచ్చి యొకను తొమ్మిది మాసములైనను గాకముందే యీ తీర్మానము చట్టమునందు తీవ్రముగ నిట్టిమార్పుల గోరుచున్నది. చట్టములోని కొన్ని సెక్షను లొక ను అవలంబించి రాతే దని చెప్పుటకు. ఈ సభాసభ్యులు భారత ప్రభుత్వము వైపలకుబడి గలిగియుండవలెనని కోరుట సహజముగ నున్నది. ఇట్లుకోరుటకు వారుచాలా యభివృద్ధిజూపిరి నేనంగీకరించుచున్నాను. ఈ శాసనసభవారు ప్రభుత్వమునకు సాహాయ్యము చేసిరి తెలుపుటలో నే నెప్పుడను వెనుదడియుండలేదు. శాసనసభవారికోర్కెలను నెరవేర్చుటలో ప్రభుత్వమువారు శక్తికొలిది తోడ్పడినకూడ నేను చెప్పుటకు. ఈ సవరణయొడ ప్రభుత్వమువారి స్థితి క్లిష్టముగనున్నది. ఆగస్టు 20, 1917 నాడు తెలుపబడినటుల సార్వభౌమ ప్రభుత్వము వారియభిప్రాయమే తీరుననున్నదో మిగులవివరింపవలెనని. హిందూదేశ కార్యదర్శిగారి యుపన్యాసమునందు వివరించుచున్నాను:

“రాజ్యనిర్వహణ శాఖలన్నిటియంగును భారతీయుల నింకను నియమించుటయు, క్రమముగ బాధ్యతాయుతపరిపాలనమును బొందుటకకాత మొసగు స్వపరిపాలనాసంస్థలను నెమ్మదిగ పెంపొందించుటయు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఈ యుద్దేశ్యముతో భారత ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ శక్తివించుచున్నారు.”

కొంతసేపైన తరువాత, కార్యదర్శిగారు ఇటుల చెప్పి దొడగిరి.

“ఈ యుద్దేశ్యము క్రమాంతరములలో నెప్పుడొక నెరవేరగలదు. క్రమాంతరములనుండి యభివృద్ధిచుగకాల, స్వభావ, పరిమితిని నిర్ణయించుబాధ్యత బ్రీటిషు, భారత, ప్రభుత్వములవై గలదు. భారతదేశ తేమాభివృద్ధిల బాధ్యతయు వీరివైననెగలదు. నేనకవకాశ మెవరి కొనగబడుచున్నదో వారు ఈ ప్రభుత్వములకొనగలరొద్దాటునై యీ నిర్ణయ మార్ధాపడియుండును.

భారత ప్రభుత్వ చట్టముగూడ యీ విషయము స్పష్టముగ నుదాహరింపబడి యున్నది.

“భారత ప్రభుత్వ చట్ట ముమోదము 3వ సెక్షన్ 100 డి పది సంవత్సరములు గడచినపుడు పార్లమెంటులోని రెండు సభల యంగీకారము నడచి హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు కమిషను సభ్యుల జేర్చిన శ్రీ సాక్ష్యముని యంగీకారమునకు బంపెదరు. ప్రభుత్వవిధానము ఎటువంటిచేసినదియు, బాధ్యతాయుతంస్థ లేటుల యభివృద్ధి జేసినదియు, బాధ్యతాయుత పరిపాలనము నెంతవఱకు ప్రవేశ పెట్టదగినదియు ఈ కమిషను సభ్యులు విచారణ గావించి నివేదింతురు.”

జాయింటు కమిటీ నివేదిక గూడ యిటులనే స్పష్టముగ చెల్వినది.

పది సంవత్సరములు ముగియులోపుగ కమిషనును నియోజించగూడదని యీ కమిటీవారి యభిప్రాయము. వోటరులజట్టి కల యోగ్యతయుండుగాని ప్రభుత్వాయత్త, ప్రజాయత్త, శాఖల యందుగాని, రాజ్యాంగవిధానమునందు గాని యీలోపుగ నెట్టి ముఖ్యముగ మార్పులను గావించగూడదు.”

ఈవిషయమై భారత ప్రభుత్వమువారిస్థితి యెటుల నున్నదో స్పష్టపడుటకై యీభాగములను వివరించితిని. ఈభాగములు సింధూములనియు వానిని మార్పుగూడ దనియు నాతలంపు గాదు. ప్రభుత్వమువారి నేటిస్థితి చాలకాలము మార్పుజేందక యుండు ననియు నేను అంగీకరింపను. భారత ప్రభుత్వమువారిగూడ నిట్టివిషయములు తెలియును. రాజ్యాంగమంత్రిగా రేమేమి పలికిరో మాడుడి:

“పరిసంవత్సరముల వ్యవధి చాలతక్కున గావున యీ కొలిదికాలము లోపుగ తటాకున భారతదేశపరిస్థితులయందు అభివృద్ధికరణగు మార్పులు గలిగిన నాస్పేహితుడు చాలపారవడినాడు. ఈచట్టము పార్లమెంటును బంధించదు. ఈలోపుగనే కమిషను నెప్పుడైనను నియోజింపవచ్చును.”

తరువాత మరల నొకపర్యాయ ముపన్వించుచు కార్యదర్శిగారు క్రమాంతరము లనననములని తెలుపుచు సంస్కరణముల యభివృద్ధినిగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఈ యుపన్యాసమును గూర్చియే శాఖలో జమ్నాదాసుగారు కొంత చర్చించిరి.

ఈసభాసభ్యులనేకులు కోరు అభివృద్ధిచూచవలయుండ కార్యదర్శిగారాదరణభావముతో నున్నారని యందువలన స్పష్టమగుచున్నది. కాని యంతకొలిదికాలములోపుగ, కొద్ది యనుభవముగలుగగానే, వికలకరములగు మార్పులను గావించ జేయుటకు సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధముగనున్నారాయని చనవెల్లరమును, గమనించుట యుక్తముగ నుండును. ఇది వఱలో కాపించిన విచారణలను వానిఫలితములను నిరాకరించి యంతకాత్మచుగుననభవము × లిగినంతటనే క్రొత్తచట్టములను పార్లమెంటుసహజముగ నామోదించునా? అదియునుగాక కార్యదర్శిగారి పర్యాయలోన, పార్లమెంటువారి నిర్ణయముతోను అనుబంధముగ నుండనిమార్పులను నూచనలను అంగీకరించుట భారత ప్రభుత్వమువారివిధిగనుండదని నేనువిన్నవించుచున్నాను. ఈసభవారుగాని, మంత్రులుగాని, రాష్ట్రీయశాసనసభలుగాని చేసినకార్యములనుగూర్చి నేను ప్రశంసించినటులనే అందరును తలంచుచుండ వచ్చును. ఇది వఱలో నేను చెప్పినమాటలనుండి యిప్పుడు వెనుకాడను. కాని అచ్చటచ్చట నొసగిన యభిప్రాయములను ఇట్టిసభలో ప్రకటించుట నాకు సమర్థముగ లేదు. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభను, శాసనసభ వారు ప్రభుత్వమును కొనియాడు చుండుననియే తలంచినను, తొమ్మిదిమాసములలోపుగా నీవిధానమునంతటిని మనముపయోగించుకొని యనుభవము సంపాదించుకొంటిమా? లేక భావికాలమున ఒకదినమునకు సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును బొందుటకువీలండునని తలంచుటకును తగునా? మనమెదుకొనవలసినకన్యములు, సంస్కరణకేములు. ఈవిషయము నొకరాజకీయభిప్రాయమును తలంచినటులగాక సామాధానముగను నిష్పక్షపాతముగను సభ్యులలోచింతురని నేనుకోరుచున్నాను. శాసనసభల, వోటరుల, యోగ్యతనుభవతలను మనమింకను కనుగొనజాలకుంటిదని తెలిపిన న్యాయముగనుండదా? ఇప్పుడు తమకొనగబడిన బాధ్యతనే చక్కగ నిర్వహించుకొనగలిగిన శక్తిసామర్థ్యములు వోటరులకుగలదని యెన్నరైనను చెప్పసాహసించగలరా? వాస్తవముగ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము కపించినగాని యిట్టిసభకు అధికారము కొంచుట సంస్కరణముల యుద్దేశ్యముగాదు. బాధ్యతాయుతపరిపాలనమన నాభిప్రాయము మిది గాదు.

కనుక గతపర్యాయము ఎన్నికలలో నేమి జరిగినో యొకంత పరింతము. బ్రిటిషుహిందూస్థానమునందు నివసించేడి 25 కోట్ల ప్రజలలో నీ సామ్రాజ్య శాసనసభకు ప్రతినిధులనెన్నుకొనుటకు అధికారము సుమారు 1 కోటి, 50 లక్షలకు గలదని స్థానభ్యు లేరుగుదురా? ఆ ఒక్క-కోటిమంది వోటరులకు గాను

ఒకలక్ష ఎనుబదిరెండువేలమంది మూత్రమే తమవోటుల నిచ్చి రనిగూడ వారికితెలియునా? వోటరుల కొనగిన యధికారమును, స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించుటలో వా రసమర్థత జూపి రని యందువలన తెలియుచున్నదని తలచెదను. శాసనసభవారి విషయములను గమనించెదరు గాక! సంస్కరణవిధానము, శాసనసభ, వోటరులప్రదేశము లింకను ప్రారంభదశయందున్నవనుట యన్యథామా? ఒకవేళ సభివృద్ధి జూపినను, పక్షపాతి యొకనురాలేదు. కేంద్ర శాసనసభ్యులెల్లరు తనబాధ్యతను గుర్తించి రాయని నాకు కొంతసందేహముగ నున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులెల్లరును ఇటులనే యభిప్రాయపడుచున్నారు. సభ్యు లిప్పుడే తమబాధ్యతను గుర్తించుచున్నారట నిస్సంశయము. ఈసంస్కరణము లేచాల గొప్పవి వికలకరము లైనవి. కాబట్టి మీరు మరల సంస్కరణములను కోరక పూర్వ మిదివఱ కొనగబడినవానిఫలితమును కొంచె మైనను మేము చూచిన బాగుగ నుండునని సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారి శాసనసభవారికిని భారతీయులకును ప్రత్యుత్తరమియారా?

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును వినియోగించుటకు కీక్రకాలములో మనకు సామర్థ్య ముండునని యీసభా సభ్యుడెవరైనను అనుభవపూరితమైన యభిప్రాయ మొసగగలదా? స్వపరిపాలనా స్వత్వమునకు ముఖ్యముగ నాధారము లెవ్వ? మొదటిది పారిత్ర్యము, జాతీయత, యనుభావములను గుర్తించుట. రెండవది దేశమును సంరక్షించుకొనుటకు సామర్థ్యముండుట. ఇప్పుడెప్పుడు జాతీయభావము దేశములో వ్యాపించుచున్నది. ఇందుకు ముఖ్యముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే తోడ్పడిరి. కాని అయ్యో కాకింగారు చెప్పినటుల ఈజాతీయభావము ప్రజావశికెల్ల వ్యాపించెనని ఎవరును ధైర్యముగ జలుకజాలరు.

మావలాల విప్లవమును గూర్చి యొకంత యాలోచించుడి. విప్లవకారులు భారత ప్రజాస్వామ్యమును స్థాపింప నుద్దేశించిరా? ఎన్నటికినిలేదు. కిలాఫతు పతాకముతో మహమ్మదీయ ప్రజాస్వామ్యమునే వారు స్థాపింప సమకట్టివారు. ఈదేశములో వివిధజాతులలో నింకను భేదములు స్పష్టము గలవని వీనివలన తెల్లమగుచుండుటలేదా? ప్రభుత్వమువారు మిత్రభేదము కల్పించి రాజ్యము చేయుదురని ప్రజలలోపించుచుండునని నాకు తెలియును. నేను ఆయాకోపణను ఖండించుచున్నాను. బ్రిటిషు రాజ్యములో నొకభాగముగ నుండి స్వపరిపాలన గలిగియుండు లాగున ఈదేశమును చేయుటకు మేము తోడ్పడుచున్నాము.

నాస్పేహితుడు శ్రేష్ఠగిరి అయ్యరుగారు—అయిన ప్రస్తుతము సభయందు లేనందులకు చింతించుచున్నాను—స్వపరిపాలన గలిగి యుండేది దేశములను రెంటిని పర్షియా చైనాలను పీక్కిని నారు. అయ్యా, యీరెండు దేశములన్న దురదృష్టవశున నుదాహరణము లుండునా యని యడుగుచున్నాను? ప్రస్తుతము చైనాగతియేమియో చూడుడి. ఉత్తరమునకు దక్షిణమునకు కలహములు. బలిష్ఠులగు ప్రభుత్వచ్ఛట గన్నింపనే గన్నింపదు. సైనిక పరిపాలకులే అచ్చట ప్రభుత్వము జేయుచున్నారు. పర్షియా ప్రభుత్వము స్థితి యొకను కోరినీయముగ నున్నది. దేశమునందు శాంతి లేదు. బయటి దేశములనుండి అప్పుగా సొమ్మును పుచ్చుకొని కాలక్షేపము చేయవచ్చు నుద్దేశముతో రాజ్యము సాగుచున్నది. రుస్సీలో నించుమించుగా భారతదేశపు స్థితిగ తుల్యమున్నందున కొంచెము సరిపోల్చవచ్చును. ఇచ్చటివలనే, రుస్సీలోని జానపదులు విద్యావిహీనులు. అచ్చట విద్యావంతులు విప్లవమును తెచ్చివెట్టిరి. ఇచ్చటను విద్యావంతులనేక యుద్దయముల కల్పించిరి. అచ్చటను ఇచ్చటను సామాన్యముగ విద్యావంతులే నాయకులుగ నున్నారు.

రుస్సీలో తొందరపడి అమాంతముగ ప్రభుత్వము నందు మార్పు గావించినందున ఫలితమేమియో చూడుడి. ఎచ్చట జూచినను అకారిత, చిర్రవలు, నాశనము, కలహము. ఇంచుమించుగ అచ్చటి స్థితిగతులను ఇచ్చటివలనే యొకటిగ నున్నదని నేను తలంచెదను.

దేశమునకు తగిన సైనికబలమున్నదా యను విషయము ఆలోచింపదగిన వానిలో రెండవ మూత్రము. విదేశములనుండియు దేశములోని శత్రులనుండియో కురతీతముగ ప్రజలను కాపాడుటకు తగినంత సైనిక బలముండ వలయు గదా. 1926 కుగాని, 1927 కుగాని, 1930 కిగాని సరిహద్దులను దేశమును కాపాడుకొనుటకును, దేశమునందలి యల్లరుల నణచుటకును తగినంతమంది భారత సైనికాధికారులును, భారత సైనికులును ఉండునని యీసభాసభ్యులెవరైన నాకు నిక్కచ్చిచేయగలరా? నేనే యధికార సభ్యుడైనయెంటి నేని భారతీయాధికారులచే నడుపబడేడి భారత సైనికాధికారుల సభివృద్ధి జేయ

భారత శాస్త్రము

అంధ్ర ప్రదేశ్

(డాక్టర్. హెచ్. ఎస్. గారు. ఎం. ఎల్. ఎ)

ఇదివరకొక మా శాస్త్రమునందు సిద్ధాంతమువేళము లో వ్రాసిన పనిని గురించి చర్చించితిని. ఈ శాస్త్రమునందు శాస్త్రమునిర్మాణమును గురించియు యందలి లోపములను పరిశీలించెదను. శాస్త్ర సభోపయోగములను గురించియు ననవ యోగముల గురించియు వెలుపుచు వాని సవరణల గూడ ప్రతి పాదించి ముగించెదను.

1919 సంపుట సంస్కరణల చట్టము రాజకీయపరిణామా వల్లకు దగినట్లుగ నిర్మించబడినది వచించుచున్నాను. ఈ చట్ట మట్టిపిటి కంట్రాక్టును సరిపోజాలదు. ఈ చట్టమువలన చాల రాష్ట్రములు చిన్నమెత్తుకొనుచుండవలసివచ్చెను. చాల రాష్ట్రములను దివాలాస్థితికి దీసికొనివచ్చినది. ఈ సంస్కరణలవలన సుదూరములను పొందినవారికి మాత్ర మిది లాభకారియాయెను.

కేంద్రప్రభుత్వమునం దీ సంస్కరణలస్థితి మరింత దుర్భరము. ఈ సంస్కరణలవలన భారతశాస్త్రములో బాధ్యత యెంతమాత్రమును నెలకొల్పబడలేదు. ఇందుమూలముననే ఈ శాస్త్ర సభాసభ్యులలో నిష్టితాభిప్రాయమును పొల్పాను పక్షములును వానిచర్యకు ప్రత్యేకవిధానములను లేవు. సభ్యులు వ్యక్తిగతములవలననే యెన్నుకొనబడిరి. వీరి సంఖ్య సభలో నెక్కువగనే యుండును గాని వీరి వేగోనముఖుల జేయు పరస్పరసంబంధ మెద్దియు లేదు. వీరికి నాయకులు లేరు. సమస్తాం గ్లాధినివేతరాజ్యములలోను సంస్కరణల ప్రవేశంబున కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యత నెలకొల్పెదను. గాన నాంగ్లేయ రాజ్యనిర్మాణచరిత్రలలో నీ భారతదేశ సంస్కరణలకు సరి పోయినది గానింపదు. ఎన్నుకొనబడిన విశేషసంఖ్యకుల మాస్టరులలో కార్యనిర్వాహకసంఘ ముండెను. శాస్త్రసభకు కొన్ని ప్రాముఖ్యములగు కార్యములకు ధనము నిచ్చు నధికారము గలదు. ఈసభకు శాస్త్రనిర్మాణములపై నిజమగు నధికారము గలదు. ఈసభవారి యభిప్రాయము సలహా మాత్రముగ వర్తించు కొన్ని విషయములందుండటచే ప్రభుత్వమువారు వీరిని తిరస్కరింప సాహసించును. శాస్త్రసభవారు ప్రభుత్వమునందు స్తంభనము గలుగజేయుటకు వెరతురు. ఇందుచే నిరుపకములవారును సేదోయొకమాదిరి రాజీగా ప్రవర్తించురు. ఇట్లు ప్రవర్తించు నిరుపకములవారిని అవమానకరమే. దీనిని, సద్భావమేవలన రాజీనామాకు గడగిరిచాలమంది పోజెదరు. సంస్కరణ చట్టమువలన కార్యనిర్వాహకపక్షము శాస్త్రసభకు బాధ్యులవహించు నక్కరలేదు. ఈ చట్టమే శాస్త్రసభకు గొన్ని కాఖలపై ప్రత్యక్షాధికారము గలదు. మరికొన్నిటిపై అప్రత్యక్షాధికారము గలదు. ఇందుమూలమున శాస్త్రసభకు కార్యనిర్వాహకసభకు తనకు బాధ్యత గలిగినదిగ యొనర్చుచున్నను. కార్యనిర్వాహకసభ మనఃపూర్వకముగ శాస్త్రసభకు లోబడి పోయినప్పటికిని తప్పనిసరిగ నట్లు చేయవలసివచ్చును. ఈ విధముగా ప్రభుత్వమును, వారి ప్రతిపక్షమును తిరుగుచుండును. శాస్త్రసభకు ప్రతిఘటించు నధికారమే గాని అధికారము వహించు నధికార మెప్పుటికిని లేదు. కార్యనిర్వాహకశాఖ ఇద్దగు యజమానుల యాజ్ఞల నిర్వహింప వలయును. ఒక వైపున సభా యుక్తుడైన రాజప్రతినిధి, రెండవవైపున శాస్త్రసభ. ఒక నేతరుడిద్దరు యజమానుల నేరింపబడవలసి సామెతయే గలదు.

శాస్త్రసభయందు ప్రతిఫలమువచ్చును ఆశయించుటకులనసభలోను చేయుటయందభిరుచియొచ్చును. భారత శాస్త్రసభ లోనిసభ్యుల కట్టియాశయించుట కవకాశములేదు. ఈ కట్టి యున్నవారు పో...

ప్రపంచమునం దేశాస్త్రసభగాని శక్తివంతులగు నాయకులసహాయము లేనిది నెక్కలదు. ఈరెండుసభలలోను కొందరట్టివారలు గలరు గాని వారు తమకై నుపయోగించుట కీసభలందవకాశము లేకపోవుటచే విరక్తులగుచున్నారు. వారు రాజీనామాల నిచ్చినయెడల నీ రెండుసభలను మూడవ తరగతి పురపాలకసంఘములకన్న నధమ స్థితికివచ్చును.

ఇందుమూలముననే కొందరుసభ్యులు వెంటనే యొక్కవసంస్కరణల ప్రవేశపెట్టవలయు నని కోరిరి. ప్రజాతత్వ ప్రభుత్వము ప్రారంభదశయందే యున్నప్పటికిని కొంతబాధ్యత యుండవలెను. బాధ్యతలేనపుడు నిజమైన యధికార ముండజాలదు. అధికారము లేకుండ పక్షముల నేర్పరుదుట వృధా ప్రయోగము పక్షములు. లేనియెడల ప్రభుత్వము గంగలోగలసి పోవును. ప్రభుత్వము సభవారి యభిప్రాయమును గమనింపజాలదు. సభ కొక నాయకు డుండజాలదు. అందుచే ప్రభుత్వము వారు శాస్త్రసభనాయకు డని ఎవరితోను నాలోచించుటకు వీలుండదు. సభయం దొకవిధానమును పార్టీ యును ఉండవలయును. దాని కొకనిర్మాణకార్య ముండవలయును. ఎప్పుడును ప్రభుత్వము జేసినదానిని విమర్శించుచు నుండజాలదు. ఇది సంస్కరణలలో నున్న లోపము దీని నెంతతరలో దొలగించిన దేశమునకును ప్రభుత్వమునకును సంతమంచిది.

వ్యవస్థాపకము

[దరిశి చెంచయ్య బి. ఎస్. సి. గారు]

ఎరువులవర్గీకరణము.

కడచి-వాచమున, సస్యములకును నేలకును గల సంబంధమునుగురించి వ్రాయుటలో పంటలు బాగుగ ఫలించుటకుగాను, నేలల భౌతికధర్మములును, రసాయన సంఘటనమును ఏలాగున నుండవలసినది తుష్టముగా వ్రాసితిమి.

ఈ భౌతిక రసాయనిక విధులు, అనేకవిధముల ఏర్పడవచ్చును- వాటిలో ముఖ్యమైనది ఎరువులను నేయుట.

ఎరువులకు సంబంధించిన విషయము అనేకములు కలవు. వాటివర్గీకరణము; ఎప్పుడు యేవిధముగా వాటిని వినియోగింపవలసినది; వాటియత్పత్తి; జాగ్రత్తపఱచుట; వాటివలన పంటలు ఎంతమాత్రము అభివృద్ధికి వచ్చునది; వాటివలన లాభనష్టములు; ఒక్కొక్క ఎకరముకు ఎంతెంత యెరువు వేయవలసినది; ఏయే యెరువులో ఎంతవృక్షాహారపదార్థ ముండునది; వాటివెలుకట్టుట; అల్పతమ కను ముఖ్యమాత్రము, మొదలయినవి బాగుగ తెలిసియుండవలెను.

వర్గీకరణము

1 సేంద్రియసంబంధ మైనవియు 2 నిర్విద్రుయసంబంధ మైనవియు రెండుతరగతులుగా ఎరువులను విభజింపవచ్చును- సేంద్రియసంబంధమైన యెరువులను 1 వృక్షసంబంధమైనవియు 2 జంతుసంబంధ మైనవియు; నిర్విద్రుయపు యెరువులు 1. గనులలో లభించునవి యనియు 2. కల్పితమైనవియు సాధారణముగా విభజింపబడుచున్నవి-

1. సంపూర్ణమైనవియు 2. అసంపూర్ణమైనవియు విభజించుటకలదు- ఏయెరువులలో అత్యంతావశ్యకమైన నత్రజని, న్యూరము, పోటాసియము, ఖాళికము అను నాలుగు వృక్షాహార పదార్థము లుండెనో అట్టి యెరువులు సంపూర్ణమైన వనియు, ఏ యెరువులో ఆ నాలుగుపదార్థము లుండెనో అట్టివి అసంపూర్ణమైనవియు అనబడును-

సేంద్రియసంబంధమైన యెరువులు, వాటి యుత్పత్తికారణముననే సంపూర్ణమైవి; కల్పితయెరువులు రసాయనసంబంధముగ ఎరువులలో ముఖ్యమైన నాలుగు వృక్షాహారపదార్థము లుండునంతమాత్ర ముండవలయునో అవిధముగా నుండక ఏమెరువులవిషయము అంత సులభమైనది యెరువుల వేసినంతమాత్రమున, ఆ విషయవృక్షాహారపదార్థమునుబట్టి, ఎరువులనియు, పోటాసియము యెరువులనియు విభజించు యెరువులకును కల్పితమైన యెరువులకును అనుకూలపడును- ఏలనన, గో, సాధారణముగా, వృక్షాహారపదార్థమునుబట్టి, ఎరువులనియు ii గానుగవిండు సస్యములు పచ్చిగా నుండి నేల

లోనికి దున్ని వేయ బడినప్పుడు, చీక, వాటిలో నుండెడి వృక్షాహారపదార్థములను నేలకు లభింపజేయునవి పచ్చి యెరువులు. గాలినుండియు నేలనుండియు సంగ్రహించి పెట్టిన వృక్షాహార పదార్థము లన్నియు, అందువలన, నేలకు వినియోగపడుచున్నవి- నేలనుండి సంపాదించిన వస్తువులు మాత్రమే తిరిగి నేలకు లభించినయెడల పచ్చియెరువులవలన లాభ మేమి? పచ్చియెరువులవలన మూడుప్రయోజనములు.

పచ్చియెరువులు మానువిధముల ఉపయోగకారిగా నున్నవి-

(i) ఎక్కడెక్కడనో పెరిగిన పచ్చిమొక్కలను పోగు చేసి నేలకు వేసినప్పుడు, ఎక్కడెక్కడనో అవి ప్రోగు చేసి పెట్టిన వృక్షాహారము, పచ్చియెరువుల వేసిన నేలకు లభించును.

(ii) పచ్చియెరువులు, కాయధాన్యపుచెట్లతరగతి (లెగుమినపుజాతి)కి సంబంధించి యుండినయెడల, గాలినుండి నత్రజనినిపోగుచేసియుండును. కాన నత్రజని ఆ యెరువులమూలమున నేలకు

iii నేలలో ద్రావణీయ వృక్షాహారపదార్థము లనేకములుండును. వానిలు కురిసికప్పుడు అవి కొట్టుకొనిపోవును. అట్టి సమయములదు పచ్చియెరువుల సస్యములు పెరుగుచుండిన యెడల, ద్రావణీయపదార్థములన్నిటిని సస్యములు వినియోగించును. దున్నినప్పుడు వృక్షాహారపదార్థములు ఆ నేలలోనే నిలిచియుండును.

పచ్చియెరువులు మాత్రమే చాలవు

పచ్చియెరువులను ముఖ్యముగా "లెగుమినపు" యెరువులవలన నేలకు నత్రజనినిమాత్రము లభించుచున్నది. కాని న్యూరము పోటాసియము లభించుటలేదు. కాన పచ్చియెరువులను మాత్రమే వేసి మిగిలిన మూడుపదార్థములు గల యెరువులను వేయునెడల పంటలు పండవు.

అల్పతమమాత్రము

పైరు బాగుగ పెరుగుటకు, వృక్షాహారపదార్థములలో ముఖ్యమైన నాలుగు సరిహద్దుగా నుండవలసిన యవసరము లేదు- ఒక్కొక్కదానికి ఒక్కొక్క పరిమితి గలదు. ఆ పరిమితిపరక ముండక కొన్ని ఎక్కువగాను కొన్నితక్కువగాను నుండిన యెడల అన్నిటిలోను అతిస్వల్పముగా నుండెడి వృక్షాహార పదార్థము ఖర్చు అయిన వెంటనే మిగిలిన పదార్థములు జాస్తిగా నుండినను వినియోగింపబడజాల నందున పైరు పెరుగుట నిలిచిపోవును. కాన సిద్ధాహారపదార్థములలో అల్పతమముగా యుండెడి దాని ననుసరించి పైరు పెరుగుట వలన నట్టి స్థితి గ తులకు "అల్పతమ మాత్ర" ముండును. ఒకత్రాడులో ఏభాగము బలనముగ నుపేడినను అత్రాడంతయు బలహీనముగా నుండులాగుననే, వృక్షాహారపదార్థములలో నేదైనను అల్పతమముగానుండు నేలయు అత్రాడువంటిదే. కాన, నేలలో పోటాసి, న్యూరము, సున్నము, కొవ్వుతగా నుండెనే, పచ్చియెరువులవలన నత్రజని యొక్కటి లభించియు ప్రయోజనము లేదు- వైముడువృక్షాహారపదార్థములలో దేనిని తననేలకు వేయవలసినది, స్వానుభవమువలన రయుతు గ్రహించవలెను-

లోతుగా వ్యాపించెడి వేర్లుగల సస్యములు.

ఫలితము నమ్మకొనుటకు వేసిడి పైరుకుముందు, దాని కంటె నెక్కువగాలోతుగా వ్యాపించెడివేర్లుగల పచ్చియెరువు పైరును పైరుచేసినయెడల, న్యూరికామ్ము, పోటాసియరెండు వృక్షాహారపదార్థములును పైరుకు లభించి బాగుగ పెరుగును-

పచ్చియెరువుల కుండవలసిన ధర్మములు.

పచ్చియెరువుగా నుపయోగించవలసిన సస్యముల కుండవలసిన ముఖ్యగుణములు:- 1 సీనుముగా పెరుగవలెను- 2 ఆకులు కొమ్మలు విశేషముగా నుండవలెను- 3 ఎంతలోతుగా వేళ్ళువ్యాపించిన అంతమంచిది- 4 తేమఅధికముగా నుండినను స్వల్పముగా నుండినను, నేలలో ద్రావణీయము, సత్తువ తక్కువగా యుండిన ను, సులభముగా పెరుగవలెను. 5 దానిని వినియోగింపవలసిన వైరుకు ముందు పెరిగి వినియోగించుటకు సిద్ధముగా నుండెడిగుణ ముండవలయును- 6 నర్దుమవలన కొట్టుకొని పోయెడు సిద్ధాహారము నంతయు వినియోగించెడి గుణ ముండవలయును-

ముఖ్యమైన పచ్చియెరువులు.

మనదేశమందు పచ్చి యెరువులుగా వినియోగింపబడెడు ముఖ్యమైన లెగిమినపు సస్యము లేవనగా:-

1 కంది 2 శనగ 3 జనుము 4 ఉలము 5 నీలి 6 పెసర 7 అలచంద 8 ఎఱ్ఱజీలగ (డయంప) 9 పేపలి 10 వేరుసెనగ, మొదలయినవి లెగుమినపు తరగతికి చేరినవి-

1 జల్లేడు 2 ఎన్నియోజాతుల గడ్డి మొక్కలు 3 నీటిలో పెరిగెడు మొక్కలు 4 సముద్రములో పెరిగెడు మొక్కలు మొదలయినవి-

వైముడాహరించిన పచ్చియెరువులను ఏవిధముగా పైరు చేయునది, ఎప్పుడు యేవిధపున నేలకు వేయవలసినది, ఇక వివరవాదము-

విదేశ వార్తలు

బర్లందు సమస్య

ప్రజల సభలో చర్చ

కలకత్తాలోని బర్లందు ప్రజల సభలో బెర్రెండు సమస్య గురించి యొక తీర్మానము నుపహరించెను. అప్పు డిట్లు జెప్పిరి: బెర్రెండు సమస్య ప్రకటించిన సంధినియనుమరుకున ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన నియమములను జాలకత్తా ప్రజలము గలదు. సంధి నియమముల చాల సానులు భర్త పునరుద్ధరించుచున్న దక్షిణ బర్లందులో నివసించు రాజకర్తలకు కష్టములు. రాజకర్తల ప్రభుత్వములకు యుక్తమక్రముగా తొలగించి వివిధ ప్రజల ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమును వహించుచున్నారు. ఇంతకాలమునకు సంధి నియమముల ప్రతిమునై సంధిములు చేయలేదు. ఎవరియధికారమునై ప్రభుత్వమువారు నికొత్తముల కింత వ్యవధి నిచ్చిరి. ఈ సంధిని డివెలరాగా సంధిములతో విచ్ఛిన్నమిరి. స్వతంత్ర వివిధ ప్రభుత్వముల ప్రతినిధిల మనవికారముతో సంధిసభకు నికొత్తమసభ్యులు వచ్చిరి. వారిని సమావేశములలో నాదరించుచున్నారు. ఇంతవరకును ఏమియు సమాధానము గడురలేదు. డివెలరాగాను పోవున కంపన తంతివార్త రాజకర్తలతో సంబంధమును నిర్లక్ష్యము చేయుచును, అవమానకరముగను నున్నది. (చుండుల వేదికలనుండి హర్షధ్వనులు.) డివెలరాగాను తమతంతివార్తను సమహరించుకొనిరా? (హర్షధ్వనులు) డివెలరాగా కింతను బర్లందు నాయకులేనా? రాజకర్తలతో సంబంధమును గురించి గొప్పరాజ్యాంగవేత్తలు గాని పరిష్కరింపజాలరు. ఈసంధిసభ ప్రభుత్వమునుండి నిరాకార పూరితముగ నే యున్నది. ప్రభుత్వ మరతులనుండియు సంపూర్ణ భిన్నాభిప్రాయములతోనే యుండెను. ప్రభుత్వమువారు తమ జూలై 20-వ తేది జాబునందు నూచించిన వరతులు ముఖ్యము లని చెప్పుచున్నారు. ఈ వరతు లుపసంహరించుకొనబడినవా? (యునియన్ డివెలరాగా) 1920 మార్చి నెలయందు అధినివేశస్వరాజ్యమునకును సంపూర్ణభాగమునకును నేమియు లేదా లేదని ప్రభుత్వమువారు నిరసి. అందుకు జూర్తిగాను 1920 సం॥ ఆక్టోబరునందు “కూనీదారులు” అని వీరిని నిరసించెను.

అప్పటి నుండియు పరిస్థితులు మారలేదు. ప్రభుత్వసభ్యులయందు మాత్రము మార్పు వచ్చినది. ప్రభుత్వమువారు వివిధ సమస్యను పరిష్కరించగలిగిరా యనునది మిక్కిలి యనుమానాస్పదము. తాపాపమును వారితో సంబంధము కలుగజేసికొనవని దెలిపి వరలనా కూనీదారులకు ప్రభుత్వము లోబడెను. ఆంగ్ల దేశముట్టి యవమానమున కెప్పుడును పాల్పడలేదు. (యునియన్ డివెలరాగా) ఇదివరకే సంధిసభ భగ్నమయెను. ప్రభుత్వమువారు భగ్నమైనది దెలుపుట కేదైన మిమకొక కారును జూచుచున్నారు. అట్లవునకు తమమతిచుటకు వీలులేని వరతులను దెల్పి యాభారత పట్టుదులనై నిడుట కాలోచించుచున్నారు. బర్లందు సమస్య ఇది. ప్రభుత్వమువారు తుపాకులుపుచు కొని తిరుగుతుగుటాటు గుంపుల నణచియెడల మిగిలినజాతానంతుడి కిగిపోవును. భారతదేశమునందును, ఈజిప్టునందును, ఇంగ్లండు నందును గూడ నిట్టివి ప్రారంభింపబడు చున్నవి. ప్రభుత్వము న్యాయక్షణియందు మానముకొించుచు నూరకుండిన యెడల బర్లందునందే గాక ఇరెం పోట్లాగూడ మనకు వ్యములు దెచ్చి పెట్టెదరు. (హర్షధ్వనులు యూనియన్ డివెలరాగా)

కత్తెను చార్లెస్ క్రేగుగారు అల్పసంఖ్యమున మాట్లాడిరి. ఈసంధిసభ బ్రిటిషువారికిని సిక్కినులకును మధ్యమాత్రమే. వారు తమ పార్లమెంటువారికి ప్రస్తుతము కొరతగానున్న యధికారముల నిచ్చిననే తప్ప నీవిషయమై సమ్యుతుల నిచ్చుటయందుపాల్గొనగూడ దని నిశ్చయించిరి.

తెరుపత్తుము తరఫున ఆర్థరు ఎండర్సనుగారు మాటలాడిరి. ఈతీర్మానము జాతియొక్క లాభములకు విముఖమును జూపునట్లున్నది. బెల్జిక్కునందు రాజకర్తల కొరికపై నీసంధిసభ కూడెను. వారికొరికకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించువారు ఎక్కువ తాద్యతకల కార్యమునకు గడంగుచుండిరి. సంధికుదుర్పుకు సదుద్దేశముతో నీసభ సమావేశ మయెను.

ప్రధానమంత్రిగారంతట సంతోషధ్వనుల మధ్యలేచి నిలిచి యిట్లు జెప్పిరి. సంధినియను భంగములను గురించి సాధ్యమైనంతవరకు పరిష్కారము జరిగెను. సంధినియను కాలమున ఆయుధములు దెప్పించుకొనగూడదను కఠినవరతు లేర్పాటు గాబడెను. అల్పసంఖ్య పార్లమెంటు కొరిక యధికారములను బర్లందు పార్లమెంటును యొకపర్యాయమే యాయబడును. ఈవిషయములో అల్పసంఖ్యను కొంచెము గట్టముగనుండును. ముందు కొలదిగోజుల

లో కొత్తపరిస్థితులు సంభవింపని యెడలను అల్పసంఖ్యను గురించి వట్టుమొకటి గావింపబడి కట్టములు నివారింపబడు ననుటకు పూచించెదనను. కామన్సునభవారు సంధియొనర్చుటకు పూనుకొనిన వారిని సమ్యుత్తేన సమ్యుతలయును. లేనియెడల వారి స్థానమున నికొకరిని నియమింపవలయును. (హర్షధ్వనులు) సంధి కుదుర్చుట కామన్సునభవారి కిష్టము లేనియెడల ఒకరుమాత్రము రాజకర్తల వద్దకు జని “నా యుద్ధ్యోగప్రతి మిగిలో ఇచ్చివేయుచుంటి” నని సంతోషముతో చేతికిచ్చిన యు నతడొడుగులడు. బర్లందును గురించి యాలోచించుటకు ప్రస్తుత వివిధప్రతినిధులు తప్ప మరెవరికరు దగినవారు లేరు. బ్రిటిషువారి విరోధులగు సిక్కినులతో రాయబారముల చేసినందులకు విమర్శించిరి. బ్రిటిషుదేశము తిరుగుబాటుదారులతో మంచిగ ప్రవర్తించుచుండుట కిదియే ప్రథమము గాదు. ట్రాన్సువాలు, ఆరంజిస్ట్రీటీటులను కలుపుకొనిన తరువాత ప్రభుత్వముతో పోరాడిన ప్రతినిధియు తిరుగుబాటుదారులే. అయిర్లందు భావిప్రభుత్వమును గురించి యాలోచింపక పూర్వమే తిరుగుబాటుదారుల నణచివేయవలెనా యనునదియే ప్రస్తుత సమస్య. ప్రభుత్వమువారు బర్లందులో వైద్యముల నిపుటకు కొన్ని కట్టములు గలవు. దక్షిణాఫ్రికాలో వారు గొరిల్లా యుద్ధము చేయుటకుల బ్రహ్మాండమైన వైద్యముల నుపయోగింపవలసి వచ్చెను. ప్రస్తుతవిషయముగూడ నట్టిదే. ఆంగ్లదేశ సంరక్షణకొరకును ఆత్మగౌరవముకొరకును విధిలేక పోయిననే దప్ప నీ సమయమున కొత్త పన్నులు విధించి యావనలను యుద్ధమునకు తమ్మని పిలుచుట అసంభావ్యము. చాలాకాలమునుండి వచ్చుచున్న తగాదాల నీరేడు జాతుల వారును సభ్యముగ పరిష్కరించుకొనిన యెడల ఎక్కువ సంతోషము. ఆత్మగౌరవమునకు భంగము రాకుండ నీ సమస్య పరిష్కారముగాదని దెలుపు సమయము రావచ్చును. అట్టి ఘోర సమయమే వచ్చినయెడల ప్రతి యాంగ్లేయుడును “మేము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రక్షణ కొరకును గౌరవము కొరకును పోరాడుచున్నాము, మేము నేకవిధముల సంధికొరకు ప్రయత్నించితిమి. అది కుదురకపోవుట మాత్రమే గాదు” అని చెప్పకొనవలెను. సంధి ప్రయత్నములు విఫలమై నయెడల సామ్రాజ్యము చాలచిక్కులలోపడును. యుద్ధమే యవసరమైనయెడల బ్రిటిషుదేశము నీధ్యముగ నే యున్నది. యుద్ధమనగా సామ్రాజ్యముయొక్క అపరిమిత ఆంతర్వృత్తి బయలుపడును. సంధికొర కన్ని విధములను ప్రయత్నించెద మని చెప్పిరి.

అస్పెక్టుగాను ఇండియన్ డెంటు లిబరలు ప్రభుత్వము వారి పక్షమున నుండునని తెలిపిరి. చాంబెల్లెనుగారు సభాచర్చనంతకు తిరిగి చెప్పెను. ప్రభుత్వమునకు రాయబారములు జరుపుట కధికారముగలదు. కార్యవిర్వాహక కాఖ్యయొక్క అధికారమును దీనివేయుట దేశమునకు చాల నష్టపాదకము. ఈతీర్మానము సంధిరాయబారములు జరుపుటకు మొదటనే యెందులకు లేదో తెలియదు. సంధి మరతులకు మాటిమాటికి వ్యతిరేకముగ నడచు చున్నా గను వార్తల చేరెండుపక్షములవారికిని సంధి కుదురుట దుష్కరమయెను. అందుచే నీసభవారి యుద్దేశము కనుక ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. కొందర కి సంధి యిష్టములేదు. అందుచే యేదో యొక నేరమును దెచ్చి పెట్టుచుండురు. సంధి నియమమునకు వ్యతిరేకముగ జరిగి వానిని గురించి సంధిసభలో నాలోచించితిమి. వారి ప్రతినిధులు సగౌరవముగ ప్రవర్తించిరి. సంధినియనుముల గౌరవింపవారు నిశ్చయించిరి. వారు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించుచుండిరి. డివెలరాగారి తంతివార్త వలననే యిన్ని అపోహలు బుట్టియుండవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిన వరతులకు వెనుకకుపోక.

తీర్మానము ఓడిపోయెను. 489 మంది ప్రతిపూల 481 అనుకూలముగను సమ్యుతుల నిచ్చిరి.

భారతదేశ విషయ

కామన్సు

సర్ చార్లెస్ యేటుగా, ఖులుగ లేయుటకు ప్రకటించబడిన చర్యదీసికొనినని యడుగగా దానితో నాలోచించుచుంటి మని మిచ్చిరి.

బలవంతముగా మరెను

వై సభ్యులే మరెయొక ప్రశ్న బాటులో నెంతమంది హిందువులు వ

మాన్యుబడినదియు, సరియగు సంఖ్య దెలియదనియు, వారిసంఖ్య ఎక్కువగానే యుండవచ్చుననియు దెలిపిరి

ఖద్దరు యూనిఫారము

వై సభ్యులే, లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీవారు తమ నాకరులు ఖద్దరు యూనిఫారము ధరించవలెనని యాజ్ఞాపింపగా వైసభ్యు ల్రిగేడు నూపరిం టెండెంటు గారగు మ్యారెండుగారు తమ యుద్ధ్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుటను గురించి ప్రశ్నింపగా నావిమయమును గురించి కనుగొనెదననియు, వార్తాపత్రికలలో జూచితినియు మాంటాగూగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

గ్రామ పరిశ్రమలు

పర్ జాను రీసుగారు గ్రామపరిశ్రమలను గురించి బీహారులోని సింహాప్రభువుగారి ప్రణాళిక సఫలమగుటను గూర్చి తెలుపగా మాంటాగూగారు రాజకాళికను చూడలేదనియు ఇది ప్రజాయత్తకాఖ యనియు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

దేశభావపరిక్షలు.

కమాండరు బెల్లియర్సుగారు దేశభావపరిక్షలలో నుత్తీర్ణులుగాని యంగు యిండియను సైనికోద్యోగులను తగ్గించుటకు నిశ్చయించిరా యనియు కొంతమంది యుద్ధ్యోగులు పరిహర్ష ప్రాంతసంరక్షణయందు యుండుటచే వారికం దుత్తీర్ణు లగుటకు వీలులేదనియు జెప్పిరి.

మాంటాగూగారు సైనికనిబంధనలక్రింద ప్రాధమికంగా సాధిభాషను నేర్చుటకు ప్రత్యేకపరిస్థితులక్రింద మూడు వత్సరములవరకు గడువుగలదనియు యుద్ధ్యోగి కట్లు నేర్చుకొనటకు వీలులేకపోయినవో భారతప్రభుత్వమువారికి సదుపాయములు చేసెద రనియు తెలిపిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

(8286)

పెరంబూరు చెఱువుకట్ట తెగి పెద్దగండికడి నందున చెఱువులోనున్న నీరు పెరంబూరు చెఱువు కట్టబాట మీదుగా పారుచు, పెరంబూరునందు వంజ్రపోలు కట్టడమునకు పడమటనుండు కొణ్ణూరు బాటలో నుమారు 100 అడుగులు వెడల్పు గల గండికడినది. గనుక పెరంబూరునందు 10-వ మునిసికల్ డివిజనుకు సంబంధించిన కొణ్ణూరు బాటమీదుగా ఎట్టి రాకపోకలును మరల తెలుపునంతవరకు జరుగ వీలు లేదు.

కరుణ కాఖి } ఎమ్. బజ్జీ ల్లా, 81-1-21. కమిషనరు

తెనుగు

సివిల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ రూ 5

క్రిమినల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ 6

Chitale's Indian Digest

1909-1921; 4 Volumes Rs. 35

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు, మద్రాసు.

నవంబరు (1921)

నెండిరత్తు

(2188)

[illegible]

DUNCAN STRATTON & Co.

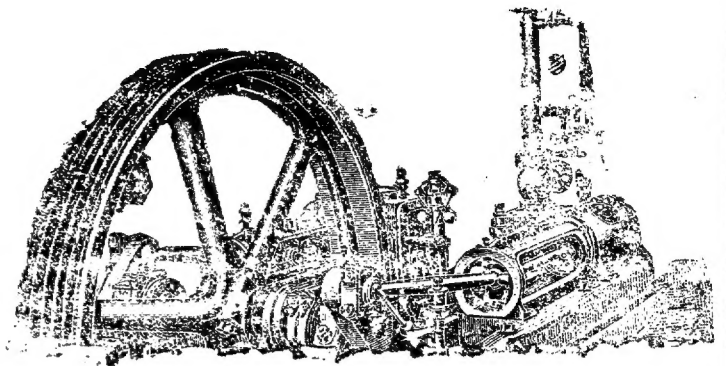
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

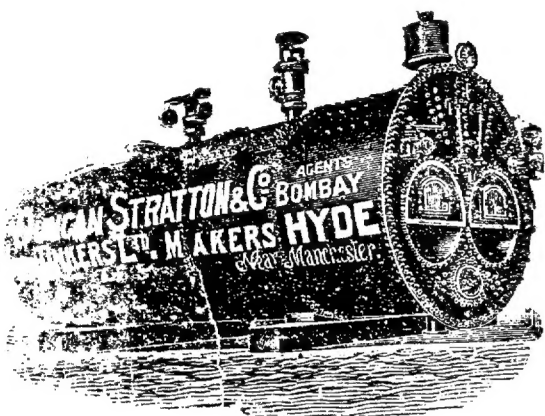
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
కుండును — దయామేటరు
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ 6 అం.
వరకు యొందును.
స్టీమ్ బోయింగు (వెమరు
80 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు కుండును.

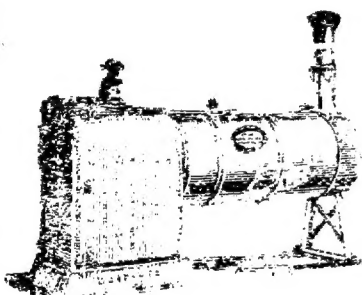
హైక్రాను స్ట్రీట్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

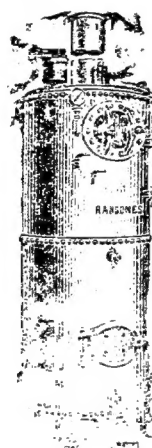
హైక్రాను స్ట్రీట్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు కుండును.

దయామేటరు 6 అ. మొదలు 12 అ. వరకు కుండును.
స్టీమ్ బోయింగు (వెమరు 100 హానులు మొదలు
250 హానుల వరకు కుండును.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

లోకో మల్టిప్లయిలర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు (వెమరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు కుండును.

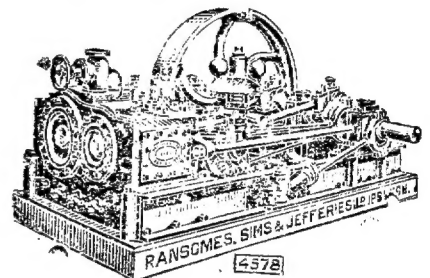

స్టీమ్ బోయింగు (వెమరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు కుండును.

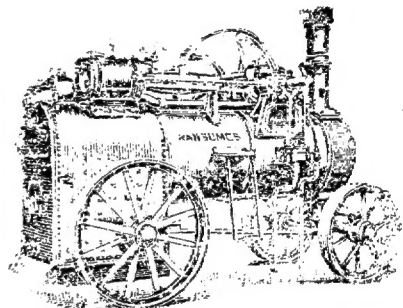
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది వ్రెస్టింగు మెషిన్
దూది పీస్టింగు మెషిన్
దూది పీసింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వర్క్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంనుగడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డ బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరములు
కొరముల నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ డ్రైటింగు (ప్లాట్) కొరములు
తేలులు వర్క్సాపు కొరములు
స్టీలు ప్లాటింగు, కట్టింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరన్ ఆండు కాగ్లు విరన్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ డ్రైన్ డ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

బోర్న్-ల స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెమరు 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, లోక్ వెమర్ సిలిండరు.
స్టీము వెమరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారికెనను వ్రాయవలెను

అమతాంజనము అన్ననొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, వడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డక్కితో నూనె కల రూపు 0—10—0; డజన్ 1-కి రూపు 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6. తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

